කතිරයේ බලය
புள்ளடியின் பலம்

වෙළුම 3 කලාපය 2-3 | මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව | මැයි-දෙසැම්බර් 2019

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනාධිපතිවරණ

පී.එම්.සිරිවර්ධන
විශ්‍රාමික අතිරේක මැතිවරණ කොමසාරිස්

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජ ව්‍යවස්ථාවේ 30 වන ව්‍යවස්ථාව අනුව, රජයේ ප්‍රධානයාද, විධායකයේ ප්‍රධානයා ද, ආණ්ඩුවේ ප්‍රධානයා ද, සන්නද්ධ සේවාවන්හි සේනාධිනායකයා ද වන ජනරජයේ ජනාධිපතිවරයා ජනතාව විසින් තෝරා ගැනේ. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් හඳුන්වාදෙන ලද විධායක ජනාධිපති ධුරය සඳහා සුදුස්සෙකු තෝරා ගැනීමට ඡන්ද විමසීමක් ප්‍රථමයෙන්ම පවත්වන ලද්දේ 1982 දීය. ඉන් අනතුරුව, 1988, 1994, 1999, 2005, 2010, 2015 සහ 2019 යන වර්ෂවල දී ජනාධිපතිවරයා තෝරාපත්කර ගැනිමේ ඡන්ද විමසීම් පවත්වා ඇත.

ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ ඡන්ද විමසීම ඇතුළු සෙසු ඡන්ද විමසීම් හා ජනමතවිචාරණ පැවැත්වීම ද, වාර්ෂික ඡන්ද හිමි නාමලේඛනය සැකසීම හා දේශපාලන පක්ෂ පිළිගැනීම යන වගකීම් ද 2015 සැප්තැම්බර් මස 15 වන දින සිට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 103(2) ව්‍යවස්ථාව අනුව පැවරී ඇත්තේ මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවටය. 17, 18 හා 19 යන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධන අනුව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාට නොතිබූ පහත සඳහන් බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට බලය ලැබී ඇත.

I. ඡන්ද විමසීම් හා ජනමතවිචාරණ, නිදහස් හා සාධාරණ ලෙස සැලසුම්ගතව පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය පොලිස් නිලධාරීන් හා පහසුකම් පොලිස්පතිවරයාගෙන් ලබාගෙන ඡන්ද විමසීම් කාලය තුළ එම නිලධාරීන් හා පහසුකම් තම විධානය හා පාලනය යටතේ අදාළ රාජකාරි සඳහා යෙදවීම.
II. රජයට හෝ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට අයත් නිශ්චල හෝ චංචල දේපළ ඡන්ද විමසීම් අවස්ථාවක දී දේශපාලන පක්ෂයක්, අපේක්ෂකයෙක් ප්‍රවර්ධනයට හෝ පක්ෂයක් හෝ අපේක්ෂකයෙක් අගතියට පත් කිරීම වෙනුවෙන් හෝ යොදවා ගැනීම තහනම් කිරීම.
III. මැතිවරණ කාලයක දී මාධ්‍ය ආයතන විසින් පිළිපැදිය යුතු මාධ්‍ය උපමාන පැනවීම.
IV. දේශපාලන පක්ෂ හා අපේක්ෂකයන් වෙනුවෙන් මැතිවරණ කාලය තුළ පිළිපැදීම සඳහා ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් පැනවීම.
V. මැතිවරණ කාලය තුළ දී රාජ්‍ය නිලධාරීන් වෙත විධාන පැනවීම.
VI. නිදහස් හා සාධාරණ ඡන්ද විමසීමක් හෝ ජනමත විචාරණයක් හෝ පැවැත්වීමට අහිතකර විය හැකි යම් ක්‍රියා හෝ සිද්ධි වැළැක්වීම හෝ පාලනය කිරීම හෝ සඳහා ජනරජයේ සන්නද්ධ හමුදා යෙදවීම සම්බන්ධයෙන් කොමිෂන් සභාව විසින් ජනාධිපතිවරයා වෙත නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම.

ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ ඡන්ද විමසීම් ක්‍රියාවලිය

මෙම මැතිවරණ ක්‍රියාවලියට පදනම් වන සමහර නීතිමය ප්‍රතිපාදන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට ඇතුළත් වී ඇති අතර, 1981 අංක 15 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනත එම ඡන්ද විමසීමට අදාළ ප්‍රධානතම නීති සංග්‍රහය වේ.

ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ ඡන්ද විමසීම ධුරය දරන ජනාධිපතිවරයාගේ ධුර කාලය ඉකුත් වීමට පෙර මාසයකට අඩු නොවන සහ මාස දෙකකට වැඩි නොවන කාලයක් තුළ පැවැත්විය යුතුය. ඒ සඳහා නාමයෝජනා භාර ගැනීමේ දිනය සහ ඡන්ද විමසීම් දිනය මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් නියම කළ යුතුය. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 92 ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් කිසිදු නුසුදුසුකමකට යටත් නොවූ ශ්‍රී ලංකා පුරවැසියෙකුගේ නමක්, පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂයක් හෝ වෙනත් පක්ෂයක් හෝ ඡන්ද හිමි නාමලේඛනයේ නම ඇතුළත් ඡන්ද හිමියකු හෝ විසින් අපේක්ෂකයකු වශයෙන් යෝජනා කළ හැකිය. නියමිත ආකාරයට නාමයෝජනා වෙනුවෙන් ඇප මුදල් තැන්පත් කිරීමෙන් පසු, පනතේ 13 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත භාර දෙන නාමයෝජනා පත්‍ර, ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනතේ 15(1) වගන්තිය යටතේ දැක්වෙන ආකාරයට ප්‍රතික්ෂේප නොවන්නේ නම් පිළිගනු ඇත. ඉන්පසු අදාළ ඡන්ද විමසීම් පනතේ 21 වන වගන්තිය යටතේ අපේක්ෂකයින්ට වෙන් කරන ලද ලකුණු ද ඔවුන්ගේ නම් සහ පක්ෂ ද ස්වාධීන අපේක්ෂකයින්ගේ නම් යෝජනා කළ යෝජනාකරුවන්ගේ නම් ද ගැසට් පත්‍රයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 31 (1) වගන්තිය අනුව ජනාධිපති ධුරයට තෝරා පත් කර ගැනීමට සුදුසුකම් ඇති කවර හෝ පුරවැසියකුගේ නම, දේශපාලන පක්ෂයක් විසින් හෝ ඡන්ද හිමි නාමලේඛනයේ ලියාපදිංචි ඡන්ද හිමියෙකු විසින් හෝ නාමයෝජනා කළ හැකි විය. එම අය ව්‍යවස්ථාදායකයට තෝරා පත් කළ මන්ත්‍රීවරයකුව සිටි අයකු නම් වෙනත් පක්ෂයකට හෝ තැනැත්තෙකුට නාමයෝජනා කළ හැකි විය. නාමයෝජනා වෙනුවෙන් පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂයක අපේක්ෂකයකුට නියම වූ ඇප මුදල

රු. 50,000/= ක් වූ අතර වෙනත් අපේක්ෂකයකුට අදාළ එම මුදල රු. 75,000/= ක් විය.

අපේක්ෂකයින්ට නාමයෝජනා කිරීමේ දින හෝ එදිනට පෙර, ඡන්ද නියෝජිතයකු ද ඉන් අනතුරුව ප්‍රාදේශීය නියෝජිතයින් ද ඡන්ද පොළ නියෝජිතයින් ද ඡන්ද ගණන් කිරීමේ නියෝජිතයින් ද අදාළ අවස්ථාවන්ට තමා නියෝජනය කිරීම සඳහා නීතිය අනුව පත් කිරීමට ඉඩ ලැබේ. තවද ඡන්ද විමසීම් පනතේ 117 වන වගන්තිය අනුව ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලිය හා ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනිය මගින් නීතියේ සඳහන් සීමාවන් යටතේ සිය මැතිවරණ ප්‍රචාර ගාස්තු ගෙවීමකින් තොරව සිදු කිරීමට ද, 114 වන වගන්තිය යටතේ ගාස්තුවකින් තොරව ලියාපදිංචි ඡන්ද හිමියන් වෙත තම තෝරා පත් කර ගැනීම සම්බන්ධ කාරණා ඇතුළත් ලේඛනයක්, පෝස්ට් මාස්ටර් ජනරාල්වරයා විසින් තීරණය කරනු ලබන නියමයන් අනුව යැවීමට ද අවකාශය ඇත.

ඡන්ද විමසීම් දිනයට දින 7 කට පෙර ඡන්ද දායකයින්ට ලැබෙන සේ, ඔවුන්ගේ ලියාපදිංචි විස්තර හා ඔවුන්ට වෙන් කර ඇති ඡන්ද පොළ පිළිබඳ විස්තර ද, ඡන්ද විමසීම් දිනය හා කාලය ද, නිල ඡන්ද දැන්වීම්පතක් මගින් දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරියා විසින් ලබාදීම කරනු ලබයි. මැතිවරණ නීතිය අනුව තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම සඳහා සුදුසුකම් ලබන ඡන්ද හිමියන්ට නාමයෝජනා දැන්වීම පළකරනු ලබන දින සිට දින 10 ක් ඇතුළත ඒ සඳහා වූ ඉල්ලීම්, තම සේවා ස්ථානයේ තැපැල් ඡන්ද සහතික කිරීමේ නිලධාරියා මගින් අදාළ දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරියා වෙත ඉදිරිපත් කොට එම පහසුකම් ලබා ගත හැකිය.

1988 අංක 35 දරන ඡන්ද විමසීම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත අනුව ඡන්ද විමසීම් කාලය තුළ ඡන්ද පොළක ඡන්ද විමසීමට ඇති වන බාධා පිළිබඳව ජ්‍යෙෂ්ඨ ඡන්ද ස්ථානාධිපතිවරයාගේ වාර්තා, දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරියා මගින් ලබා ගෙන එබඳු සිද්ධීන් ඇති වූ ඡන්ද පොළවල ඡන්ද විමසීම් ශූන්‍යභාවයට පත්කිරීමට මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාට බලය ලැබුණි. මේ හේතුවෙන් සංවිධානාත්මක පිරිස් විසින් ඡන්ද පොළවල කටයුතුවලට සිදුකරනු ලබන බාධා බොහෝ දුරට මගහැරී ගොස් ඇත.

2004 අංක 14 දරන ඡන්ද විමසීම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත මගින් ඡන්ද විමසීමක දී ඡන්ද පොළකට පැමිණ ඡන්ද පත්‍රිකාවක් ඉල්ලා සිටින ඡන්දදායකයා විසින් සිය අනන්‍යතාව තහවුරු කිරීම සඳහා ජාතික හැඳුනුම්පත ඡන්ද පොළ කාර්ය මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කිරීම අනිවාර්ය කරනු ලැබිණි. එවැනි හැඳුනුම්පතක් නොමැති විට ඉදිරිපත් කළ හැකි වෙනත් වලංගු අනන්‍යතා ලේඛන මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව මගින් නියම කර ඇත. මෙම නීතිය ඡන්දපොළවල්වල හොර ඡන්ද දැමීම වැළැක්වීමට බෙහෙවින් උපකාරී වී ඇත.

ජනාධිපතිවරණ ඡන්ද විමසීමේ දී ඡන්ද දායකයින් ඡන්දය දිය යුතු ආකාරය, සෙසු ඡන්ද විමසීම් හා සැසඳීමේ දී වෙනස් බව කිව යුතුය. සිංහල භාෂාවේ අකාරාදිය අනුව පිළියෙල වූ ඡන්ද පත්‍රිකාවේ ඒ ඒ අපේක්ෂකයන්ගේ නම්වලට ඉදිරියෙන්, ඔවුන්ට අදාළ ඡන්ද ලකුණ ඡන්ද පත්‍රිකාවේ දැක්වෙන අතර, ඉන් එක් අපේක්ෂකයකුට අංක 1 දරන ඉලක්කම, අපේක්ෂකයකුගේ ලකුණක් ඉදිරියේ සලකුණු කොට ඡන්දය ප්‍රකාශ කළ හැකි අතර, තවත් අපේක්ෂකයන් දෙදෙනෙකුගේ ලකුණු ඉදිරියේ අංක 2 සහ 3 යන ඉලක්කම් සටහන් කොට, ඡන්ද දායකයාට මනාප දෙකක් ද ප්‍රකාශ කිරීමට නීතියෙන් අවකාශ සලසා ඇත.

තේරීම්භාර නිලධාරින් තම දිස්ත්‍රික්ක තුළ ද, මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් කොළඹ, දෙහිවල ගල්කිස්ස, මොරටුව සහ කෝට්ටේ යන මහ නගර සභා ප්‍රදේශවල ද පිහිටි රාජ්‍ය ආයතනවල නිලධාරින්ගේ විස්තර සහ ඒවාට අයත් රජයේ වාහන පිළිබඳ විස්තර ලබා ගැනීම සිදු කොට, එම නිලධාරින් ඡන්ද විමසීම් රාජකාරී සඳහා පුහුණු කොට රාජකාරී සඳහා යොදවා ගනු ලැබේ. ඒ ආකාරයට ලද තොරතුරු මත තේරීම්භාර නිලධාරීන්ට මැතිවරණ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය වන වාහන ද තෝරා ගැනේ.

ඡන්ද විමසීම් දිනට පෙර දින මැතිවරණ කොට්ඨාසය තුළ පිහිටි සියලු ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන, පසුදින ඡන්ද හිමියන්ට ඡන්දය ප්‍රකාශ කළ හැකි ආකාරයට සූදානම් කිරීමත්, ඒවාට කාර්ය මණ්ඩලය සහ අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීමත් දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරි විසින් සිදු කළ යුතු අතර, ඡන්ද විමසීම් කටයුතු අවසන් වීමෙන් පසු ඒවායේ ඡන්ද පෙට්ටි සහ අදාළ සියලු දෑ ජ්‍යෙෂ්ඨ ඡන්ද ස්ථානාධිපතිවරු මාර්ගයෙන් ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයට ලබා ගෙන ඡන්ද ගණන් කොට දිස්ත්‍රික් ප්‍රතිඵල වාර්තා සකසා මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම, දිස්ත්‍රික්කයේ තේරීම්භාර නිලධාරිගේ ප්‍රධාන වගකීමක් වේ. එසේම ඡන්ද පොළක ඡන්ද විමසීම් කටයුතු සඳහා කිසියම් බාධාවක් ඇති වුව හොත් ඒ පිළිබඳ අවශ්‍ය තොරතුරු තේරීම්භාර නිලධාරියා විසින් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

මැතිවරණ කොට්ඨාසයේ ඡන්ද පොළවල්වල ඡන්ද විමසීම් කටයුතුවලින් පසු දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරි විසින් මධ්‍යගතව, ඡන්ද ප්‍රදේශ අනුව පිළියෙල කරනු ලබන ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවල දී ගණන් කිරීමේ කටයුතු ඇරඹෙන අතර, දිස්ත්‍රික් ප්‍රතිඵල මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු මුළු දිවයිනට අදාළ ප්‍රතිඵල සකස් කරනු ලැබේ. ඡන්ද ගණන් කිරීමේ ප්‍රථම වටයේ දී එක් එක් අපේක්ෂකයා ලබා ගෙන ඇති ඡන්ද සංඛ්‍යාව, අපේක්ෂකයින්ගේ නම සහ ලකුණ ඉදිරියේ 1 ඉලක්කම ඡන්ද පත්‍රිකාවල සලකුණු කර ඇති ආකාරය සැලකිල්ලට ගනිමින් ගණනය කරනු ලැබේ. එම ගණන් කිරීමෙන් අනතුරුව දිවයිනේ සියලුම ඡන්ද ගණන් කිරීමේ ස්ථානවලින් එම ප්‍රතිඵලය ලබා ගෙන කිසියම් අපේක්ෂකයකු එම මැතිවරණයේ දී දෙන ලද වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාවෙන් 50% ක ප්‍රමාණය ඉක්මවා කිසියම් ඡන්ද ප්‍රමාණයක් ලබා ගෙන ඇත්දැයි මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් සොයා බලනු ඇත. යම් අපේක්ෂකයෙක් එම ප්‍රමාණය ඉක්මවා එක් ඡන්දයක් හෝ ලබා ගෙන ඇත්නම් එම අය ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනතේ 63(1) වගන්තිය යටතේ තෝරා පත් කර ගත් බව ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුය. මෙවැනි ඡන්ද ප්‍රතිශතයක් කිසිදු අපේක්ෂකයකු ලබා ගෙන නොමැති නම්, ඉහළම ඡන්ද සංඛ්‍යාව ලබා ගෙන ඇති අපේක්ෂකයන් දෙදෙනාගේ ඡන්ද පත්‍රිකා වෙන් කොට තබා, සෙසු අපේක්ෂකයින්ගේ ඡන්ද පත්‍රිකාවල එම ඉහළ ඡන්ද ප්‍රමාණයක් ලබා ගෙන ඇති අපේක්ෂකයන් දෙදෙනාට ලකුණු කර ඇති මනාප (2 සහ 3 යන ඉලක්කම් මගින්) කොතෙක්දැයි ගණනය කොට ඒවා අදාළ පරිදි ප්‍රථම වටයේ දී වැඩිම ඡන්ද සංඛ්‍යාවක් ලබා ගෙන ඇති අපේක්ෂකයන් දෙදෙනා ලැබූ ඡන්ද හැටියට ගණනය කරනු ලැබේ. දෙවන වටයේ දී ප්‍රධාන අපේක්ෂකයන් දෙදෙනා වෙනුවෙන් සෙසු අපේක්ෂකයන්ගේ ඡන්ද පත්‍රිකාවල ගණනය කරනු ලබන මනාප ප්‍රධාන අපේක්ෂකයන් ලැබූ ඡන්ද වශයෙන් සලකනු ලැබේ. මෙම මනාප ගණනය කිරීමෙන් අනතුරුව වැඩිම ඡන්ද සංඛ්‍යාව

(මනාප සංඛ්‍යාව ද ඇතුළුව) ලබාගෙන ඇති අපේක්ෂකයා (ලබා ගෙන ඇති ඡන්ද ප්‍රතිශතය කොතෙක් දැයි නොසලකා) ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තෝරා පත් කර ගෙන ඇති බවට මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබේ.

වර්ෂ 1983 සිට 2010 දක්වා ජනාධිපතිවරණ ඇතුළු මැතිවරණ පැවති වාතාවරණය

උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ආයුධ සන්නද්ධව ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියා සිදු කරමින්, 1983 වර්ෂයේ පමණ සිට දෙමළ ඊළාම් විමුක්ති කොටි සංවිධානයේ (L.T.T.E.) මූලිකත්වයෙන් එම පළාත් සඳහා වෙනම පාලන ක්‍රමයක් සංවිධානගත පිරිස් විසින් ඉල්ලමින් සිදු කළ අනර්ථකාරී ක්‍රියා හේතුවෙන් එම ප්‍රදේශවල සිවිල් පරිපාලන කටයුතු අඩාල වූ අතර, එම ක්‍රියා මැඩපැවැත්වීම සඳහා ලංකාවේ ත්‍රිවිධ හමුදාවට හා පොලිසියට දීර්ඝ කාලයක් එකී පිරිස් සමග යුධ කටයුතුවලට පැටලීමට සිදු විය.

විශේෂයෙන් 1987 වර්ෂයේ පළාත් සභා පිහිටුවීම, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් ඒකාබද්ධ කරමින් වෙනම පළාත් සභාවක් ස්ථාපිත කිරීම හා එම පළාත් සභා ක්‍රමයට විරෝධය පාමින්, 1988 හා 1989 යන වර්ෂවල දී ලංකාවේ දකුණු ප්‍රදේශවල තරුණ පිරිස් විසින් ද රජයට විරුද්ධව ආරක්ෂක හමුදාවන්ට හා පොලිසියට බලපෑම් එල්ල කරමින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද පරිපාලනයට බාධා කිරීම් නිසා, වරින්වර එම පළාත්වල ද සිවිල් පරිපාලන කටයුතු අඩාල විය.

මේ හේතුවෙන් 1983 වර්ෂයේ සිට එම බාධා අවසන් වන තෙක් උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල ජීවත් වූ වැසියන් විශාල පිරිසක් සිය මුල් පදිංචි ප්‍රදේශවලින් ඉවත්ව ආරක්ෂාව සඳහා විවිධ ප්‍රදේශවලට පිටත්ව යන ලදී.

මෙම කාලය තුළ ගැටුම් ඇතිවූ ප්‍රදේශවලට අදාළව ඡන්ද හිමියන් ලියාපදිංචි කිරීමේ කටයුතු පහත සඳහන් ආකාරයෙන් සිදු කිරීමට මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කරන ලදී.

I. ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියා බලපෑම් නිසා සිවිල් පරිපාලන කටයුතු බිඳ වැටුණු ප්‍රදේශවල, ඡන්ද හිමියන් වාර්ෂික ගණන් ගැනීමකින් තොරව, පූර්ව වර්ෂයේ ඡන්ද හිමි නාමලේඛනයේ ලියාපදිංචිව තිබූ ආකාරයට ඊළඟ වර්ෂය සඳහා ද පිළිගෙන එම ප්‍රදේශවල නාමලේඛන සැකසීම.
II. වාර්ෂික ඡන්ද හිමි නාමලේඛනය සහතික කිරීමට පෙර, වෙනත් ප්‍රදේශවල සිදු කරන ආකාරයට වයස් සම්පූර්ණත්වය හෝ අළුතින් ප්‍රදේශයකට පදිංචියට පැමිණීම නිසා ලියාපදිංචි වීමට අළුතින් ඉල්ලා සිටි අයට, ඒ සඳහා හිමිකම් ඉදිරිපත් කිරීමට ඉඩ ලබා දීම.
III. ප්‍රවර්ථන ඡන්දහිමි නාමලේඛනයේ නම් ඇතුළත්, ප්‍රතිශෝධන වර්ෂය තුළදී මියගොස් ඇති බවට ග්‍රාම නිලධාරීන්ගේ වාර්තා ලබා ගැනීමට හැකි වූ පුද්ගලයන් ප්‍රතිශෝධනය කරනු ලබන වර්ෂය වෙනුවෙන් නාමලේඛනයට ඇතුළත් නොකිරීමට පියවර ගැනීම.

මෙම කාලය තුළ ඡන්ද හිමි නාම ලේඛනයේ ලියාපදිංචිව සිටින ලද උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල ජනයාගෙන් වැඩි පිරිසකට, එම ලේඛනයේ නම් ලියාපදිංචිව ඇති ප්‍රදේශ තුළ ජීවත්ව සිටීමට නොහැකි තත්වයක් උදා වී තිබීම නිසාත්, එම ප්‍රදේශවල පැවති ගැටුම්කාරී තත්ත්වය නිසා පදිංචිය හැර ගිය පුද්ගලයින්ට තාවකාලිකව පදිංචිව සිටින ප්‍රදේශවල සිටිමින්, පූර්ව ලියාපදිංචි ස්ථාන වෙනුවෙන් ඡන්දය පාවිච්චි කිරීමට අවකාශය සැලසිය යුතු නිසාත්, සෑම ඡන්ද විමසීම් නීතියක් යටතේම, අවතැන් වූ ඡන්ද හිමියන්ට ඡන්දය පාවිච්චි කිරීමට හැකිවන ආකාරයෙන් නීති සම්පාදනය කරන ලදී. 1988 අංක 16 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත්කර ගැනීම පිළිබඳ (සංශෝධන) පනතින් ප්‍රධාන ප්‍රඥප්තියට ඇතුළත් කරන ලද 119ආ වගන්තිය අනුව මෙම පහසුකම් අවශ්‍ය තැනැත්තන්ට, නාමයෝජනා දැන්වීමේ සිට සතියක් ඇතුළත මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගෙන් ඒ සඳහා ඉල්ලා සිටීමට හැකිය.

තවද, තේරීම්භාර නිලධාරි විසින් ඡන්ද විමසීම සඳහා පිහිටුවන ලද ඡන්ද පොළක සිදුවන කළබලකාරී සිදුවීමක් නිසා ඡන්ද විමසීම් කටයුතු නිසිපරිදි ඇරඹීමට හෝ එම කටයුතු අරඹා ඡන්ද විමසීම නිසිපරිදි පවත්වාගෙන යාමට නොහැකි වූ හෝ ඡන්ද විමසීම අවසන් වීමෙන් පසු ඡන්ද පෙට්ටි ඡන්ද ගණන් කිරීමේ ස්ථානයට භාර දීමට නොහැකි වූ හෝ අවස්ථාවක දී එවැනි ඡන්ද පොළක අදාළ ඡන්ද විමසීම් කටයුතු ශූන්‍ය කිරීමට මෙම කාලය තුළ නව නීති සම්පාදනය විය.

මෙම කාලපරිච්ඡේදයේ පැවති ඡන්ද විමසීම්වල දී, ඉහත සඳහන් කරන ලද ආකාරයේ සිවිල් පරිපාලන කටයුතු බිඳවැටුනු ප්‍රදේශවල, ඡන්ද හිමි නාමලේඛනයේ නම් ලියාපදිංචි වී ඇති සහ ඡන්ද කොට්ඨාසය පිහිටා ඇති ආකාරය සලකා ඡන්ද හිමියන්ට ඡන්දය දීම සඳහා ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම අසීරු කාර්යයක් විය. විශේෂයෙන් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල වැඩි භූමි ප්‍රදේශයකට ශ්‍රී ලංකා ත්‍රිවිධ හමුදාවන්ට සහ පොලිසියට ආරක්ෂාව සැපයීම අසීරු වීම නිසා එම ප්‍රදේශවල ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවා ඒවායේ කටයුතු වෙනුවෙන් හමුදාවල හෝ පොලිසියේ ආරක්ෂාව ලබා ගත නොහැකි කරුණක් විය. මේ නිසා එවැනි අනාරක්ෂිත ප්‍රදේශවල ජීවත් වූ ඡන්ද හිමියන් වෙනුවෙන් ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීමට සිදු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ හමුදාවේ හා පොලිසියේ ආරක්ෂාව සැපයීමට හැකියාව තිබූ ජාත්‍යන්තර රතු කුරුස සංවිධානයේද නිරීක්ෂණය යටතේ පැවති යුධමුක්ත කලාපයේ වවුනියා දිස්ත්‍රික්කයේ උතුරු ප්‍රදේශයට වන්නට පිහිටි මඩු හන්දිය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ හා ඕමන්තේ ප්‍රදේශයේය. මේ නිසා මෙවැනි අනාරක්ෂිත ප්‍රදේශවල ඡන්ද හිමියන්ට සාමාන්‍ය ඡන්ද විමසීම් අවස්ථාවල දී බොහෝ දුර බැහැර ගමන් කොට ඡන්දය පාවිච්චි කිරීමට සිදුවිය.

උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ඡන්දහිමි නාමලේඛනය යාවත්කාලීන කිරීම.

2009 වර්ෂයේ මැද භාගයේ දී උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල එල්.ටී.ටී.ඊ. සංවිධානයේ ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියා මර්දනය කොට එම පළාත්වල ජනතාව ත්‍රස්තවාදී ග්‍රහණයෙන් මුදවා ගැනීම අවසන්වීමත් සමග ත්‍රිවිධ හමුදාව ද ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය ද රජයේ මග පෙන්වීම මත එතෙක් දීර්ඝකාලීන යුද අරගලයෙන් පසු විවිධ පීඩාවන්ට මැදිහත් වූ ජනතාව වෙනුවෙන් සාමාන්‍ය ජන ජීවිතයක් ගත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දීමට උත්සුක විය. දීර්ඝ කාලයක් තම ගම් බිම්වලින් පලාගොස් සිටි ජනතාවගෙන් කොටසක් පෞද්ගලිකව සොයාගත් ආරක්ෂිත ස්ථානවල ද තවත් කොටසක් රජය විසින් වවුනියාව වැනි දිස්ත්‍රික්කවල සූදානම් කරන ලද සුභ සාධන කඳවුරුවලද ජීවත් විය.

මෙම පිරිස් සඳහා මූලික සුභ සාධන කටයුතු ත්‍රිවිධ හමුදාව, ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය හා තාවකාලිකව වවුනියාවේ පිහිටුවා තිබූ

උතුරු ප්‍රදේශයේ පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කවලට අදාළ තාවකාලික කච්චේරි මගින් හා මධ්‍යම රජයේ තවත් කාර්යාංශ මගින් ඉටු කරන ලදී. ඒ අතර තුර උතුරු පළාතේ එල්.ටී.ටී.ඊ. සංවිධානය විසින් විනාශ කරන ලද පරිපාලන ආයතන ගොඩනැගීම හා උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල භූමියේ වල දමා තිබූ බිම් බෝම්බ ඉවත් කොට භූමියේ ආරක්ෂා සිදුකරමින් අවතැන් වූ පුද්ගලයින් නැවත මුල් පදිංචි ස්ථානවල පදිංචි කරවීමටත් කටයුතු කරන ලදී. එම ප්‍රදේශවල වසර 30 ක පමණ කාලයක් විධිමත් පරිදි ඡන්ද හිමියන් ගණන් ගෙන ඡන්ද හිමි නාමලේඛන සකස් කිරීම සිදු නොවුණු බැවින් ග්‍රාම නිලධාරීන් ද එම රාජකාරි සඳහා පුහුණු කොට පුද්ගලයින් නැවත පදිංචි කරවීමේ කටයුතුවල ප්‍රගතිය නිරන්තරව පරීක්ෂාවට ලක් කරමින් ඡන්ද හිමියන් ගණන් ගැනීම නියමාකාරයෙන් අවසන් කිරීමට වසර ගණනාවක් ගත විය. මීට පෙර දිස්ත්‍රික් මැතිවරණ කාර්යාල පිහිටුවා නොතිබුණු කිළිනොච්චිය සහ මුලතිව් යන දිස්ත්‍රික්කවල මැතිවරණ කාර්යාල දෙකක් අළුතින් පිහිටුවා ඡන්දහිමියන් ලියාපදිංචියට හා ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීමට අදාළ කටයුතු වඩාත් ක්‍රමවත්ව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ නිසා අවසන් ජනාධිපතිවරණය පැවැත්වෙන අවස්ථාව වන විට දිවයිනේ වෙනත් ඡන්ද ප්‍රදේශවල ඡන්ද හිමියන් ගණන් ගන්නා ආකාරයට උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල ඡන්ද හිමියන් ගණන් ගෙන ඡන්ද හිමි නාමලේඛන සැකසීම ද ක්‍රමවත් භාවයකට පත්ව තිබුණි.

1982 සිට 2019 දක්වා පැවති ජනාධිපතිවරණ පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත තොරතුරු

ජනාධිපතිවරණය - 1982

1977 මහ මැතිවරණයෙන් තේරී පත් වූ රජය විසින් සම්මත කර ගන්නා ලද 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ නීතිමය ප්‍රතිපාදන මත, ප්‍රථම ජනාධිපතිවරයාගේ සම්ප්‍රාප්තිය සහ ධුරයේ දිවුරුම් දීම සිදු වූ අතර, ඔහුගේ ප්‍රථම ධුර කාලයෙහි වසර 04 ක් ගත වීමෙන් පසු ජනවරමක් ලබා ගෙන සිය දෙවන ධුර කාලය සඳහා ජනාධිපතිවරණයකට මුහුණ දීමට, තුන්වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් ධුරය දරන ජනාධිපතිවරයාට ඉඩ සැලසුණි. ඒ අනුව, 1982 අගෝස්තු මස 27 වන දින ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලද නිවේදනය මගින්, තමා තෝරා පත් කර ගැනීමෙන් ධුරය දැරීම පිණිස වරමක් ලබා ගැනීම සඳහා ජනතාව වෙත ආයාචනය කිරීමේ සිය අභිලාෂය ප්‍රථම ජනාධිපතිවරයා විසින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබීය. එම දැනුම්දීම ඊළඟ ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීම සඳහා ඡන්ද විමසීමක් පැවැත්වීමට කෙරෙන නියමයක් ලෙස මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් පිළිගත යුතු වේ. ඒ අනුව ප්‍රථම ජනාධිපතිවරණය සඳහා ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කරගැනීම පිළිබඳ පනතේ 2 වගන්තිය අනුව වූ ප්‍රකාශය මැතිවරණ කොමසාරිස් ආර්.කේ. චන්ද්‍රානන්ද ද සිල්වා මහතා 1988 අගෝස්තු මස 30 වන දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

1982.09.10 වන දින කොළඹ මහ නගර සභා ශාලාවේදී නාමයෝජනා භාරගන්නා ලද අතර එන්.එච්.කීර්තිරත්න, මුදියන්සේ තෙන්නකෝන් සහ එස්.ඊ.විජේසූරිය යන තිදෙනා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද නාමයෝජනා පත්‍ර ප්‍රතික්ෂේප වූ අතර දේශපාලන පක්ෂ නියෝජනය කළ පහත සඳහන් අපේක්ෂකයින්ගේ නාමයෝජනා පත්‍ර පිළිගන්නා ලදී.

අපේක්ෂකයාගේ නම	දේශපාලන පක්ෂයේ නම
එච්.එස්.ආර්.බී.කොබ්බෑකඩුව මහතා	ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය
ජේ.ආර්.ජයවර්ධන මහතා	එක්සත් ජාතික පක්ෂය
ආචාර්ය කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා	ලංකා සමසමාජ පක්ෂය
වාසුදේව නානායක්කාර මහතා	නව සමසමාජ පක්ෂය
ජී.ජී.පොන්නම්බලම් මහතා	සමස්ත ලංකා ද්‍රවිඩ සංගමය
රෝහණ විජේවීර මහතා	ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ

මෙම ඡන්ද විමසීම 1982.10.20 දින පවත්වන ලදී.

තැපැල් ඡන්ද තොරතුරු,

තැපැල් ඡන්දය ඉල්ලීම්	124,747
තැපැල් ඡන්දය පිළිගැනීම්	119,707
ප්‍රමාදවී ලැබුණු තැපැල් ඡන්ද ඉල්ලීම්	1,448
ප්‍රතික්ෂේප වූ තැපැල් ඡන්ද ඉල්ලීම්	5,040

ඡන්ද විමසීමට අදාළ දැන්වීම පළ වන අවස්ථාව වන විට වලංගුව පැවතියේ 1982.04.30 දින සහතික කර තිබූ 1981 වර්ෂයේ ඡන්ද හිමි නාමලේඛනයයි. එම නාමලේඛනයට අනුව,

1981 මුළු ඡන්ද හිමියන් සංඛ්‍යාව	8,145,015
ඡන්ද කොට්ඨාස සංඛ්‍යාව	6,621
ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	6,985
සමාන්‍ය ඡන්ද ගණන් කිරීම මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	222
තැපැල් ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	57

මෙම ඡන්ද විමසීම සඳහා නිලධාරීන් 67,500 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් යොදවා තිබූ අතර ඉන් වැඩිම සංඛ්‍යාවක් ඡන්ද පොළ ලිපිකරු ගණයට අයත් විය. එම සංඛ්‍යාව 40,000 ට ආසන්න විය.

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව	6,602,617	81%
ප්‍රතික්ෂේප ඡන්ද සංඛ්‍යාව	80,470	1.21%
වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	6,522,147	
ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව	8,145,015	

මෙම ජනාධිපතිවරණ ඡන්ද විමසීමේ දී ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තේරී පත් වූ **එක්සත් ජාතික පක්ෂය අපේක්ෂක ජේ.ආර්.ජයවර්ධන මහතා**, 52.91% ක ඡන්ද ප්‍රතිශතයක් (ඡන්ද සංඛ්‍යාව 3,750,881) ලබා ගෙන තිබුණි.

ජනාධිපතිවරණය - 1988

වර්ෂ 1988 දෙසැම්බර් මස 19 වන දින පවත්වන ලද්දේ ලංකාවේ දෙවන ජනාධිපතිවරණයයි. 1982 ප්‍රථම ජනාධිපතිවරණය පැවති අවස්ථාවේ සිට මෙම ඡන්ද විමසීම පැවැත්වෙන අවස්ථාව දක්වා වූ කාලය තුළ දේශපාලනික හේතු මුල් කර ගනිමින් එතෙක් රටේ පැවති සාමකාමී පරිසරය වෙනස් වී තිබුණි. 1980 දශකයේ මුල් අවධියේ සිට ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ජීවත් වූ ද්‍රවිඩ ජනතාව සඳහා වෙන් වූ පාලන ක්‍රමයක් ඇති කර ගැනීමේ අදහසින් එම ප්‍රදේශවල අවි ආයුධ භාවිත කරමින් ඊළාම් විමුක්ති කොටි සංවිධානයේ සන්නද්ධ පිරිස් සිදු කළ සිවිල් පරිපාලන කටයුතු කඩාකප්පල් කිරීම හා ශ්‍රී ලංකා ආරක්ෂක හමුදාවන්ට, ශ්‍රී ලංකා පොලිසියට හා සිවිල් වැසියන්ට ද එල්ල කරන ලද ප්‍රහාර මෙම තත්ත්වයට බලපෑ ප්‍රධාන කරුණක් විය. මෙම ප්‍රදේශවල ජනතාවට කිසියම් ආකාරයක විමධ්‍යගත වූ මහජන නියෝජිත ආයතනයක් පිහිටුවා පාලන කටයුතුවලට සහභාගීවීමට බිහි කළ පළාත් සභා ක්‍රමය, පළාත් සියල්ලටම ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා එම පාලන ක්‍රමයට විරුද්ධත්වය පළ කළ දිවයිනේ දකුණු ප්‍රදේශවල තරුණ පිරිස්

ද 1987/ 88 අවධියේ සිට සිවිල් පාලන කටයුතුවලට මෙන්ම සාමාන්‍ය මැතිවරණ පැවැත්වීමේ ක්‍රමවේදයට ද බාධා ඇති කරන ලදි.

ඉහත පරිසරය තුළ වුව ද මහජන නියෝජිත ආයතනවලට නීත්‍යානුකූලව මහජන නියෝජිතයන් තෝරා පත් කර ගැනීමට වගකීම දරන ලද පාර්ශ්ව මැතිවරණ කටයුතුවලට ඇතිවන බාධා කිරීම් මැද ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීමට අදාළ නීති සංශෝධන කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. මෙම සංශෝධන 1988 අංක 16 හා 1988 අංක 35 දරන සංශෝධන පනත්වලට ඇතුළත් වූ අතර, ඒ අතරින් 1981 අංක 15 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනතට ඇතුළත් වූ පහත දැක්වෙන නව වගන්ති සෘජුවම මැතිවරණ අවස්ථාවලට ඇතිවන බාධා කිරීම් සම්බන්ධව ක්‍රියා කිරීමට අවශ්‍ය නීතිය ශක්තිමත් කිරීමට ගත් සාධනීය පියවර ලෙස දැක්විය හැකිය.

I. **46 අ වගන්තිය** - මෙම වගන්තිය අනුව ඡන්ද පොළක ඇතිවන කිසියම් සිද්ධියක් හේතුවෙන්, එම ඡන්ද පොළේ ඡන්ද විමසීම නියමිත වේලාවට ඇරඹීමට නොහැකි වූ හෝ කිසියම් ඡන්ද පොළක ඡන්ද විමසීම අවසන් කිරීම සඳහා නියමිත වේලාව තෙක් ඒ කටයුතු පවත්වා ගෙන යා නොහැකි වූ හෝ ඡන්ද පොළට වෙන් කර දෙන ලද කවර හෝ ඡන්ද පෙට්ටියක් ගණන් කිරීමේ නිලධාරියා වෙත භාර දීමට නොහැකි වූ හෝ විට, ජ්‍යෙෂ්ඨ ඡන්ද ස්ථානාධිපති විසින් අප්‍රමාදව ඒ පිළිබඳව තේරීම්භාර නිලධාරිට දැන්වීමත්, එය ඔහු විසින් මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාට දැනුම් දීමටත් කටයුතු කළ යුතු විය.

II. **119 අ වගන්තිය** - මෙම වගන්තිය අනුව ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීම පිළිබඳ පනත යටතේ පැවැත්වෙන ඡන්ද විමසීමක් නිසි ආකාරයට පැවැත්වෙන බවට සෑම පොලිස් නිලධාරියකුම වග බලා ගත යුතු අතර, ඒ සම්බන්ධව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා ප්‍රකාශ කරන යම් විධානයක් අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

III. **119 ආ වගන්තිය** - මෙම වගන්තිය අනුව, තම ඡන්ද පොළ පිහිටි ප්‍රදේශයේ පවතින තත්ත්වය හේතු කොට ගෙන එම ඡන්ද පොළේ දී තමාගේ ඡන්දය දීමට නොහැකි වේ යැයි සාධාරණ බියක් ඇති ඡන්ද හිමියකුට වෙනත් ඡන්ද පොළක දී ඡන්දය දීම සඳහා අවසර මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගෙන් ඉල්ලා සිටීමට හැකියාව ලැබුණි.

මෙසේ කරනු ලබන දැන්වීම් අනුව අදාළ සිද්ධියේ සත්‍යතාව සොයා බලා, එය සත්‍ය වන්නේ නම් අදාළ ඡන්ද පොළේ ඡන්ද විමසීම ශූන්‍ය බවට පත් කිරීමටත්, මෙවැනි ඡන්ද විමසීම්වල දී ශූන්‍ය කරන ලද ඡන්ද පොළවල බාධා කිරීම්, ප්‍රධාන ප්‍රතිඵලයට බලපා ඇති බව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගේ අදහස වන්නේ නම් එවැනි ඡන්ද පොළවල නැවත ඡන්ද විමසීම් පවත්වා, නැවතත් ප්‍රතිඵල සැකසීමට මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාට බලය ලැබුණි. පසු කලක මෙවැනි ඡන්ද පොළක ඡන්ද විමසීම ශූන්‍ය කිරීමට බලපානු ලබන මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් සැලකිල්ල දැක්විය යුතු තවත් කරුණු නීතිය මගින් හඳුන්වා දෙන ලද අතර, නඩු තීන්දු මගින් තහවුරු කර ඇත්තේ, මෙවැනි සිද්ධීන් අවසන් මැතිවරණ ප්‍රතිඵලයට බලපෑමක් සිදු කළත් නැතත්, ඡන්ද විමසීම් ශූන්‍ය කරන ලද ඡන්ද පොළවල ඡන්ද විමසීම් නැවතත් පැවැත්වීම සිදු කළ යුතු බවය.

මෙවර ජනාධිපතිවරණය, (1988) ජනාධිපතිවරයකුගේ පූර්ණ ධුර කාලය අවසන් වීමෙන් පසු ව්‍යවස්ථාවේ 30 (2) යටතේ පැවැත්වෙන ප්‍රථම ජනාධිපතිවරණය විය.

ඒ අනුව 1981 අංක 15 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනතේ 2 වගන්තිය යටතේ 1988 ඔක්තෝම්බර් මස 21 වන දින මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා වූ ආර්.කේ. චන්ද්‍රානන්ද ද සිල්වා මහතා ප්‍රසිද්ධ කරන ලද දැන්වීම අනුව ඡන්ද විමසීම් සඳහා 1987 නොවැම්බර් 10 වන දින කොළඹ මහ නගර සභා ශාලාවේ දී නාමයෝජනා භාර ගැනීමටත්, ඡන්ද විමසීම 1988 දෙසැම්බර් මස 10 වන දින පැවැත්වීමටත් නියම විය.

ඉහත දැන්වීම පළ කරන ලද අවස්ථාව වන විට වලංගු ඡන්දහිමි නාමලේඛනය වූයේ 1988.05.05 දින සහතික කරන ලද 1987 නාමලේඛනයට අනුව

1987 මුළු ඡන්ද හිමියන් සංඛ්‍යාව	9,375,742
ඡන්ද කොට්ඨාස	7,732
ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන	8,060

පහත සඳහන් අපේක්ෂකයින් මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී තරග වැදුණි.

අපේක්ෂකයාගේ නම	දේශපාලන පක්ෂයේ නම
අබේසේකර ඔස්වින් මහතා	ශ්‍රී ලංකා මහජන පක්ෂය
සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිණිය	ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය
ආර්.ප්‍රේමදාස මහතා	එක්සත් ජාතික පක්ෂය

මෙම ඡන්ද විමසීම 1988 දෙසැම්බර් 10 දින පවත්වන ලදී. මෙම ඡන්ද විමසීම වෙනුවෙන් තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම සඳහා ඡන්ද හිමියන් 82,613 ක් සුදුසුකම් ලබා තිබුණි.

මෙම මැතිවරණ අවස්ථාව වන විට, ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ නිරීක්ෂණය කිරීමට ජාතික හෝ ජාත්‍යන්තර නිරීක්ෂකයින් කවර හෝ ඡන්ද විමසීමක් නිරීක්ෂණය කිරීම වෙනුවෙන් කැඳවා තිබුණේ නැත. ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයේ අපේක්ෂිකා සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිණිය විසින් මෙම ඡන්ද විමසීම නිරීක්ෂණය කිරීම පිණිස කිසියම් ජාත්‍යන්තර නිරීක්ෂණ කණ්ඩායමක් පත් කළ යුතු යැයි ඉල්ලීමක් ජනාධිපතිවරයාට ඉදිරිපත් කළාය. මේ සඳහා අපේක්ෂක නියෝජිතයින්ගෙන් අනුමැතිය ලබා ගත් මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා, මෙවැනි කාර්යයක් සම්බන්ධීකරණය කිරීමට සුදුසු කුඩා කණ්ඩායමක් පත් කළ අතර එම කණ්ඩායම විසින් පිළිපැදිය යුතු ප්‍රතිපත්තිමය උපදෙස් ද මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් පිළියෙල කරන ලදී. අවසානයේ දී මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගේ ආරාධනය අනුව බංගලාදේශය, ඉන්දියාව, නේපාලය සහ පකිස්ථානය යන රටවල නියෝජිතයින් දසදෙනෙකු 1988.12.16 වන දින දිවයිනට පැමිණ ඊට පසු දින සිට වැඩ කටයුතු ආරම්භ කළේය. ඡන්ද විමසීමෙන් පසු දිස්ත්‍රික්වල සිට කොළඹට පැමිණ මැතිවරණ නිරීක්ෂණ කණ්ඩායම සිය වාර්තාව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාට භාර දෙන ලදී.

ඡන්ද විමසීම නිසි පරිදි පැවැත්වීම සඳහා මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා ඇතුළු දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරීන් විශාල පරිශ්‍රමයකින් කටයුතු කළ ද දිස්ත්‍රික්කවල පැවති කලබලකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් ඡන්ද විමසීම් කටයුතුවලට ඉමහත් බාධාවක් වූ බව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගේ වාර්තාවේ දැක්වේ.

සමහර ඡන්ද මධ්‍යස්ථානවලට කිසිදු නිලධාරියෙකු රාජකාරි සඳහා යැවීමට හැකි වී නැත. සමහර ඡන්ද පොළවල කටයුතු ආරම්භ වී ඇත්තේ නියමිත වේලාවට සෑහෙන වේලාවක් ප්‍රමාද

වීමෙන් පසුවය. සමහර ප්‍රදේශවල ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන අනාරක්ෂිත භාවය නිසා, පොකුරු ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන හැටියට පවත්වා ඇත. සමහර ඡන්ද මධ්‍යස්ථානවල කටයුතු වේලාසනින් අවසන් කොට ඇත. ඡන්ද පොළවල් සඳහා පක්ෂ නියෝජිතයන්ගේ පැමිණීම ද ඉතා අඩු තත්ත්වයක පැවතී ඇත. කිසිදු ඡන්ද පත්‍රිකාවක් නොදැමූ ඡන්ද පොළවල් 200 කට අධික සංඛ්‍යාවක ඡන්ද පෙට්ටි, ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානවලට ලැබී තිබිණි. මින් ඡන්ද පොළවල් 79 ක් මාතර දිස්ත්‍රික්කයට අදාළ විය. ඊට අමතරව මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ තවත් ඡන්ද පොළවල් 67 ක එක් එක් මධ්‍යස්ථානයේ ඡන්ද පෙට්ටිවල තිබූ ඡන්ද පත්‍රිකා සංඛ්‍යාව 50 ට අඩු සංඛ්‍යාවක් බැගින් විය.

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ඉහළම ඡන්ද ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වී තිබුණේ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයෙනි. එම ප්‍රතිශතය 79.96% ක් විය. ඊළඟට වැඩි ප්‍රතිශතය වූ 77.23% ක් රත්නපුරයෙන් ද 76.12% ක් ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා වී තිබුණි. අඩුම ඡන්ද ප්‍රතිශත වාර්තා වූ දිස්ත්‍රික්ක වශයෙන් 23.84% ක් මාතර දිස්ත්‍රික්කය ද, 21.72% ක් වූ යාපනය දිස්ත්‍රික්කය ද, 13.79 ක් වූ වන්නි දිස්ත්‍රික්කය ද, 17.01% ක් වූ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද කැපී පෙනුණි.

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව	5,186,223	55%
ප්‍රතික්ෂේප ඡන්ද සංඛ්‍යාව	91,445	1.76%
වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	5,094,778	
ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව	9,375,742	

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තේරීපත් වූ වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාවෙන් 50.428% ක් ලබාගත් **එක්සත් ජාතික පක්ෂ අපේක්ෂක රණසිංහ ප්‍රේමදාස මහතා** ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තෝරා පත් කර ගත් බව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

1988 දෙසැම්බර් මස 19 වන දින පවත්වන ලද ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත්කර ගැනීමේ ඡන්ද විමසීමේ දී ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තෝරා පත් වූ එක්සත් ජාතික පක්ෂ අපේක්ෂක රණසිංහ ප්‍රේමදාස මහතා සිය ධුරයේ රාජකාරි කරමින් සිටිය දී 1993 මැයි මස 01 වන දින හදිසියේ අභාවයට පත්වීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 38(1) අනු ව්‍යවස්ථාව අනුව ජනාධිපති ධුරය හිස් විය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 38 වන ව්‍යවස්ථාවෙහි (1) වන අනු ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාර ජනාධිපතිවරයාගේ ධුරය හිස් වූ අවස්ථාවක දී 1981 අංක 2 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත්කර ගැනීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ නීතිමය විධිවිධාන අනුව ධුරය හිස් කළ ජනාධිපතිවරයාගේ ධුර කාලයෙන් නොගෙවී ඉතිරිව ඇති ධුර කාලය තුළ ධුරය දැරීම සඳහා, ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් පාර්ලිමේන්තුවේ මන්ත්‍රීවරුන් අතරින් යම් මන්ත්‍රීවරයෙකු පාර්ලිමේන්තුව විසින් තෝරා පත්කර ගත යුතු වේ. ඒ තෝරා පත්කර ගැනීම පුරප්පාඩුව සිදු වූ දිනට පසු හැකි ඉක්මනින් මාස එකක් නොඉක්මවන කාලයක් තුළ සිදු කළ යුතුවේ.

පාර්ලිමේන්තුව විසිරුවා නොමැති අවස්ථාවක අදාළ පුරප්පාඩුව ඇති වී දින තුනක් ඇතුළත පාර්ලිමේන්තුව කැඳවා ජනාධිපති ධුරයෙහි පුරප්පාඩුවක් ඇති වී තිබෙන බව පාර්ලිමේන්තු මහ ලේකම්වරයා විසින් පාර්ලිමේන්තුවට දැන්විය යුතු ය. ඒ රැස්වීම් දින සිට පැය 48 කට කලින් නොවන්නා වූ සහ දින හතකට පසු නොවන්නා වූ දිනයක පුරප්පාඩුව පිරවීම සඳහා නාමයෝජනා භාර ගැනීමට දිනයක් හා වේලාවක් ඔහු විසින් නියම කළ යුතුය. එහි දී තේරීම්භාර නිලධාරියා වශයෙන් මහලේකම්වරයා ක්‍රියා කළ යුතු වේ. මෙම විශේෂ විධිවිධාන පනතේ 6(2) වගන්තිය අනුව නාමයෝජනා කළ මන්ත්‍රීවරයා තෝරා පත්කර ගනු ලැබුවහොත් ඒ ධුරයේ සේවය කිරීමට කැමති බවට ලිඛිත එකඟතාව කලින් ලබා ගත යුතුය.

ඉහත විශේෂ විධිවිධාන පනතේ 17 වන වගන්තිය අනුව තෝරා පත්කර ගනු ලැබූ අපේක්ෂකයාගේ නම දින 3 ක් ඇතුළත පාර්ලිමේන්තු මහලේකම්වරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කළ යුතුය.

ජනාධිපති රණසිංහ ප්‍රේමදාස මහතාගේ අභාවය සිදුවීමෙන් පසු ඉහත නීතිමය විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කොට පාර්ලිමේන්තු මහලේකම්වරයා විසින් 1981 අංක 2 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත්කර ගැනීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ 17 වන වගන්තිය යටතේ **ඩිංගිරි බණ්ඩා විජේතුංග මහතා** ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ජනාධිපතිවරයා ලෙස පත්කර බවට වූ නිවේදනය 1993.05.08 වන දින පාර්ලිමේන්තු මහ ලේකම් සාන්ති නිහාල් සෙනෙවිරත්න මහතා විසින් අංක 765/ 17 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලදී.

රණසිංහ ප්‍රේමදාස ජනාධිපතිවරයාගේ ඉතිරි ධුර කාලය සඳහා ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් කටයුතු කළ ඩී.බී. විජේතුංග මහතාගේ ධුර කාලය අවසන් වීමට පෙර ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත්කර ගැනීමේ පනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ ඊළඟ ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත්කර ගැනීම සඳහා මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී.

ජනාධිපතිවරණය - 1994

1994 සැප්තැම්බර් මස 17 වන දින, මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා වූ ආර්.කේ. චන්ද්‍රානන්ද සිල්වා මහතා විසින් ජනාධිපතිවරයා තෝරාපත් කර ගැනීමේ පනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රසිද්ධ කරන ලද දැන්වීම අනුව, 1994 ඔක්තෝම්බර් මස 7 වන දින රාජගිරිය මැතිවරණ මහලේකම් කාර්යාලයේ දී පෙරවරු 9.00 සිට 11.00 අතර කාලය තුළ නාමයෝජනා භාරගැනීම සිදු කරන ලද අතර ඒ අනුව පහත සඳහන් අපේක්ෂකයන් ඡන්ද විමසීම සඳහා ඉදිරිපත්ව සිටින ලදි.

අපේක්ෂකයාගේ නම	දේශපාලන පක්ෂයේ/ ස්වාධීන කණ්ඩායමේ නම
චන්ද්‍රිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරණතුංග මහත්මිය	පොදුජන එක්සත් පෙරමුණ
ගාමිණී දිසානායක මහතා	එක්සත් ජාතික පක්ෂය
හඩ්සන් සමරසිංහ මහතා	ස්වාධීන
හරිශ්චන්ද්‍ර විජයතුංග මහතා	සිංහලයේ මහ සම්මත භූමි පුත්‍ර පක්ෂය
ඒ.ජේ.රණසිංහ මහතා	ස්වාධීන
ගලප්පත්ති ආරච්චි නිහාල් මහතා	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රගතිශීලී පෙරමුණ

ඡන්ද විමසීම සඳහා 1994.11.09 වන දිනය නියම කරන ලදී. ජනාධිපතිවරණයට තරඟ කිරීම සඳහා නාමයෝජනා බාරදෙන ලද එක්සත් ජාතික පක්ෂ අපේක්ෂක ගාමිණී දිසානායක මහතා බෝම්බ ප්‍රහාරයක් හේතුවෙන් මියයාම නිසා ඒ මහතා වෙනුවට වෙනත් අපේක්ෂකයෙකු දින 3ක් ඇතුළත නම් කරන ලෙස මැතිවරණ කොමසාරිසවරයා විසින් අදාළ පක්ෂයේ ලේකම්වරයා වෙත දැනුම් දෙන ලදී. ඒ අනුව නම් කරන ලද නව අපේක්ෂිකා ශ්‍රීමතී දිසානායක මහත්මියගේ නම ඡන්ද පත්‍රිකාවල සහ සෙසු

සම්බන්ධ සියළු ලේඛනවල ආදේශ කරනු ලැබූ සේ සළකන මෙන් අදාළ ඡන්ද විමසීම් පනතේ 22(2) වගන්තිය යටතේ 1994.10.07 වන දින අංක 839/9 ගැසට් පත්‍රයේ පළකරන ලද දැන්වීමක් මගින් මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා ප්‍රකාශ කර සිටින ලදී.

1994 වර්ෂයේ පැවති ජනාධිපතිවරණය සඳහා භාවිතයට ගන්නා ලද්දේ 1994.05.27 දින සහතික කරන ලද 1993 වර්ෂයේ ඡන්දහිමි නාමලේඛනයයි. එම ලේඛනයේ ඡන්දහිමියන් 10,945,065 සංඛ්‍යාවක් ලියාපදිංචි වී සිටින ලදී.

මෙම ඡන්ද විමසීම සඳහා මැතිවරණ කොට්ඨාසවල පිහිටුවන ලද ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව 9584ක් විය. ඡන්ද විමසීම් පනතේ 119ආ වගන්තිය යටතේ නියමිත ඡන්ද පොළෙන් බැහැරව ඡන්දය දීම සඳහා පහසුකම් ඉල්ලා සිටින ලද පුද්ගලයින්ට, මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් 1994.09.17 සිට 1994.09.27 වන දින දක්වා කල් ලබා දී තිබූ අතර එම පිරිස් වෙනුවෙන් ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන 173 ක් තේරීම්භාර නිලධාරින් විසින් මැතිවරණ කොට්ඨාස 14ක් තුළ පිහිටුවන ලදී. ඉන් වැඩිම ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව වූ 40ක් පිහිටුවා තිබුණේ පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ය.

මෙම ඡන්ද විමසීමේදී අඩුම ඡන්ද ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වී තිබුණේ යාපනය මැතිවරණ කොට්ඨාසයෙනි. එම ප්‍රතිශතය 2.97%ක් වූ අතර වන්නි මැතිවරණ කොට්ඨාසයේ එම ප්‍රතිශතය 22.14%ක් විය. ඉහළ ඡන්ද ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වූ මාතලේ හා රත්නපුර මැතිවරණ කොට්ඨාසවල ඡන්ද ප්‍රතිශතය පිළිවෙලින් 81.53%ක් සහ 81.25% ක් විය.ඡන්ද ගණන් කිරීම සඳහා සාමාන්‍ය ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 269ක් සහ තැපැල් ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 169ක් පිහිටුවා තිබිණි. අවතැන් වූ ඡන්දහිමියන්ගේ ඡන්ද ගණන් කිරීම තවත් ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 120 ක දී සිදු කරන ලදී.

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව	7,713,232	70%
ප්‍රතික්ෂේප ඡන්ද සංඛ්‍යාව	151,706	1.96%
වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	7,561,526	
ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව	10,945,065	

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ඡන්ද 4,709,205 ක් (62.27%) ලබාගත් **පොදුජන එක්සත් පෙරමුණේ අපේක්ෂක චන්ද්‍රිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරණතුංග මැතිණිය** ජනාධිපති තනතුරට තේරී පත්විය.

ජනාධිපතිවරණය - 1999

1999.10.20 වන දින අංක 1102/22 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලද දැන්වීම මගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 31(3)(ආ) ව්‍යවස්ථාව අනුව සිය ධූර කාලය ඉකුත් වීමට පෙර ජනවරමක් ලබා ගැනීමට ඇති සිය අභිලාෂය අතිගරු ජනාධිපතිතුමිය විසින් පළ කළ නිසා, වැඩබලන මැතිවරණ කොමසාරිස් එම්.සී.අරුන්තවවෙල්වම් මහතා විසින් 1981 අංක 15 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමය 1999.10.28 වන දින ප්‍රකාශයට පත් කරමින් 1999 නොවැම්බර් මස 16 වන දිනය නාමයෝජනා භාර ගැනීමේ දිනය ලෙසත් 1999 දෙසැම්බර් මස 21 වන දිනය, ඡන්ද විමසීම පැවැත්වීමේ දිනය ලෙසත් නියම කරන ලදී. මැතිවරණ කොමසාරිස් දයානන්ද දිශානායක මහතා වෛද්‍ය නිවාඩු ලැබීමෙන් අනතුරුව නැවත අදාළ දින සේවයට වාර්තා නොකිරීම නිසා 1999.11.12 වන දින සිට සබරගමුව පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම් ඩී.එම්.පී.බී.දසනායක මහතා වැඩබලන මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා වශයෙන් අතිගරු ජනාධිපතිතුමිය විසින් පත් කරන ලද අතර මෙම ඡන්ද විමසීම් කටයුතු අවසන් වන තෙක් අදාළ කටයුතු එතුමා විසින් ඉටු කරන ලදී.

රාජගිරිය මැතිවරණ මහ ලේකම් කාර්යාලයේ දී නාමයෝජනා භාරගන්නා ලද අතර පහත සඳහන් අපේක්ෂක මහත්ම මහත්මීන් නාමයෝජනා භාර දීමෙන් පසු ඡන්ද විමසීම සඳහා ඉදිරිපත් විය.

අපේක්ෂකයාගේ නම	දේශපාලන පක්ෂයේ/ ස්වාධීන කණ්ඩායමේ නම
අබ්දුල් රසූල් මහතා	ශ්‍රී ලංකා මුස්ලිම් කච්චි
අල්විස් වීරක්කොඩි ප්‍රේමවර්ධන මහතා	බහුජන නිදහස් පෙරමුණ
ආරියවංශ දිසානායක මහතා	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී එක්සත් ජාතික පෙරමුණ
එම්.ඩී.නන්දන ගුණතිලක මහතා	ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ
කමල් කරුණාදාස මහතා	ජන විමුක්ති සහයෝගිතා පෙරමුණ
චන්ද්‍රිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරණතුංග මහත්මිය	පොදුජන එක්සත් පෙරමුණ
ටෙනිසන් එදිරිසූරිය මහතා	ස්වාධීන
ඩබ්ලිව්.වී.ඇම්.රංජිත් මහතා	ස්වාධීන
රනිල් වික්‍රමසිංහ මහතා	එක්සත් ජාතික පක්ෂය
රාජීව විජේසිංහ මහතා	ලිබරල් පක්ෂය
වාසුදේව නානායක්කාර මහතා	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී වාමාංශික සන්ධානය
හඩ්සන් සමරසිංහ මහතා	ස්වාධීන
හරිශ්චන්ද්‍ර විජයතුංග මහතා	සිංහලයේ මහසම්මත භූමිපුත්‍ර පක්ෂය

1999 වර්ෂයේ පැවති ජනාධිපතිවරණය සඳහා භාවිතයට ගන්නා ලද්දේ 1998 වර්ෂයේ ඡන්දහිමි නාමලේඛනයයි. එම නාමලේඛනය 1999.05.28 දින සහතික කරන ලද අතර එම ලේඛනයේ ඡන්දහිමියන් 11,799,200 සංඛ්‍යාවක් ලියාපදිංචි වී සිටින ලදී.

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමේ පහසුකම තැනැත්තන් 190,000 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවකට සපයන ලද අතර, සාමාන්‍ය ඡන්ද හිමියන් සඳහා ඡන්ද පොළවල් 9912ක් පිහිටුවා අවශ්‍ය පහසුකම් සලසන ලදී.

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී මුලතිව් හා කිළිනොච්චිය යන පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කවල පිළිවෙලින් ඡන්ද පොළවල් 49 ක සහ 45 ක ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීමට නොහැකි වූයේ එම ප්‍රදේශවල පැවති අනාරක්ෂිතභාවය හේතුවෙනි. ඊට අමතරව මහනුවර, මාතලේ, නුවරඑළිය, අම්පාර, පුත්තලම, අනුරාධපුර සහ බදුල්ල යන දිස්ත්‍රික්කවල ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන 44 ක ඡන්ද විමසීම් කාලය තුළ ඇති වූ කලබල හේතුවෙන් එම ස්ථානවල ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීමට නොහැකි විය. ඉහත සඳහන් ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සියල්ලේ ඡන්ද විමසීම් ශූන්‍ය කරන ලද බවට වූ ප්‍රකාශය මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් 1999.12.22 වන දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව	8,635,290	73%
ප්‍රතික්ෂේප ඡන්ද සංඛ්‍යාව	199,536	2.3%
වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	8,435,754	
ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව	11,779,200	

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ඡන්ද 4,312,157 ක් (51.11%) ලබාගත් **පොදුජන එක්සත් පෙරමුණේ අපේක්ෂිකා චන්ද්‍රිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරණතුංග මහත්මිය** ජනාධිපතිනිය ලෙස තේරී පත් විය.

ජනාධිපතිවරණය - 2005

1999 දෙසැම්බර් මස 21 වන දින පවත්වන ලද ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ ඡන්ද විමසීමේ දී සිය දෙවන ධුර කාලය සඳහා තේරී පත් වූ ගරු චන්ද්‍රිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරණතුංග මැතිනියගේ ධුර කාලය 1999 දෙසැම්බර් මස 22 වන දින ඇරඹෙන බව තීරණය කොට, මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා වූ දයානන්ද දිශානායක මහතා විසින් 1981 අංක 15 දරන ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනතේ දෙවන වගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීම 2005.09.19 වන දින පළ කොට, නාමයෝජනා භාර ගැනීම 2005.10.07 වන දින රාජගිරිය මැතිවරණ මහ ලේකම් කාර්යාලයේ දී ද ඡන්ද විමසීම පැවැත්වීම සඳහා 2005.11.17 වන දින ද නියම කරන ලදී.

අදාළ නාමයෝජනා භාර ගැනීමේ දිනයට පෙර පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂ 14 ක් විසින් අපේක්ෂකයන් තරග කරන බව දන්වමින් නාමයෝජනා වෙනුවෙන් ඇප මුදල් තැන්පත් කළ ද, නියමිත දින නාමයෝජනා භාර දෙන ලද්දේ මුස්ලිම් එක්සත් සන්ධාන අපේක්ෂක සෙයිඩ් අලබිදීන් නසීර් මොහොමඩ් මහතා හැර පහත දැක්වෙන අපේක්ෂකයන් පමණි.

අපේක්ෂකයාගේ නම	දේශපාලන පක්ෂයේ නම
විමල් ගීගනගේ මහතා	ශ්‍රී ලංකා ජාතික පෙරමුණ
චමිල් ජයනෙත්ති මහතා	නව වාමාංශික පෙරමුණ
අජිත් කුමාර ජයවීර ආරච්චිගේ මහතා	එක්සත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සන්ධානය
සිරිතුංග ජයසූරිය මහතා	එක්සත් සමාජවාදී පක්ෂය
පී.නෙල්සන් පෙරේරා මහතා	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රගතිශීලී පෙරමුණ
විජේ ඩයස් මහතා	සමාජවාදී සමානතා පක්ෂය
අනුර ද සිල්වා මහතා	එක්සත් ලලිත් පෙරමුණ
අරුණ ද සොයිසා මහතා	රුහුණු ජනතා පක්ෂය
මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා	එක්සත් ජනතා නිදහස් සන්ධානය
රනිල් වික්‍රමසිංහ මහතා	එක්සත් ජාතික පක්ෂය
අචල අශෝක සුරවීර මහතා	ජාතික සංවර්ධන පෙරමුණ
වික්ටර් හෙට්ටිගොඩ මහතා	එක්සත් ලංකා පොදුජන පක්ෂය
හේවා හීනිපැල්ලගේ ශාන්ත ධර්මද්වජ මහතා	එක්සත් ජාතික විකල්ප පෙරමුණ

2001 වර්ෂයේ සහතික කරන ලද 17 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය අනුව රජයේ නිශ්චල හා චංචල දේපළ මැතිවරණ කටයුතු වෙනුවෙන් අනිසි ලෙස භාවිතා කිරීම තහනම් කරමින් අදාළ නිවේදන, රාජ්‍ය දේපළවල භාරකාරත්වය උසුලන ආයතන ප්‍රධානීන් වෙත නිකුත් කරන ලදී.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 104 ආ (1) ව්‍යවස්ථාව හැටියට 2001 වර්ෂයේ දී 17 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් හඳුන්වා දෙන ලද නීතිමය ප්‍රතිපාදන අනුව නිදහස් හා සාධාරණ ඡන්ද විමසීමක් සහතික කිරීම සඳහා ගුවන් විදුලි හෝ රූපවාහිනී සේවයක් හෝ ප්‍රවෘත්ති පත්‍රයක් පවත්වාගෙන යන අයෙකුට කලින් කල උපමාන පැනවීමට මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට බලය ඇත. එසේ පනවන ලද උපමාන ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථාව හෝ ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව විසින් උල්ලංඝනය කරනු ලැබූ අවස්ථාවක එම ආයතන කළමනාකරණය ඒ ඡන්ද විමසීම අවසන් වන තෙක් මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා පත් කරනු ලබන නිසි බලධාරියකු යටතට පවරා ගැනීමට නීතිමය බලයක් තිබුණි.

තවද එසේ පත් කරනු ලබන නිසි බලධාරියාගේ බලතල හා කර්තව්‍ය පාර්ලිමේන්තුව විසින් නීති මගින් සැලැස්විය යුතු වේ. ඒ අනුව 2002.03.25 වැනි දින සහතික කරන ලද 2002 අංක 3 දරන නිසි බලධාරී (බලතල හා කර්තව්‍ය) පනත පාර්ලිමේන්තුව විසින් පනවනු ලැබිණි.

2005 වර්ෂයේ පැවති ජනාධිපතිවරණ අවස්ථාවේදී මාධ්‍ය උපමාන උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධව ඉදිරිපත් වූ කරුණු සලකා ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථාව හා ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවට අදාළව කටයුතු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ පළමු වැනි පන්තියේ නිලධාරියෙකු වූ අශෝක පීරිස් මහතා පත් කරන ලදී.

මෙම ඡන්ද විමසීම සඳහා 2005.05.30 වන දින සහතික කරන ලද 2004 වර්ෂයට අදාළ ඡන්දහිමි නාමලේඛනය භාවිතා කළ අතර එහි ලියාපදිංචි ඡන්ද හිමියන් සංඛ්‍යාව 13,327,260 ක් විය. මැතිවරණ කොට්ඨාස 22 තුළ පිහිටි ඡන්ද කොට්ඨාස 10,482 ක ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවා ඡන්ද හිමියන්ට අදාළ පහසුකම් ලබා දීමට කටයුතු කළ අතර යාපනය, වන්නි, මඩකළපුව සහ ත්‍රිකුණාමලය යන මැතිවරණ කොට්ඨාස තුළ පැවති අනාරක්ෂිත භාවය හේතුවෙන් ඒවායේ පිහිටුවිය යුතු ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන 1,717 න් 294 ක් ඡන්ද කොට්ඨාසවලින් පිටත පිහිටුවීමට සිදුවිය. මෙම ඡන්ද මධ්‍යස්ථානවලින් ඡන්ද පොළවල් 102 ක් මුහමාලෙයි සහ ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන 88 ක් ඕමන්තෙයි යන ප්‍රදේශවල පිහිටුවා තිබුණි.

උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල පැවති ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියා සහ ඒවා මැඩලීමට රජයේ ආරක්ෂක අංශ විසින් දියත් කරන ලද වැඩපිළිවෙල හේතුවෙන් එම පළාත්වල සාමාන්‍ය වැසියන්ට ඡන්දය පාවිච්චි කිරීමට සමහර ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන වන්නි මැතිවරණ කොට්ඨාසයේ උතුරු ප්‍රදේශයේ පිහිටි ආරක්ෂිත ප්‍රදේශවල පිහිටුවීමට අදාළ තේරීම්භාර නිලධාරීන්, ආරක්ෂක අංශවල උපදෙස් මත කටයුතු කරන ලදී.

2004.11.18 වන දින සහතික කරන ලද 2004 අංක 14 දරන ඡන්ද විමසීම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත අනුව ඡන්දය දීම සඳහා ඡන්ද පත්‍රිකාවක් ඉල්ලා සිටින ඡන්ද දායකයා සිය අනන්‍යතාව තහවුරු කිරීම සඳහා ජාතික හැඳුනුම්පත ඡන්ද පොළ කාර්ය මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කිරීම අනිවාර්ය වී තිබුණ ද, එම පනතේ දැක්වුණු සමහර නීතිමය ප්‍රතිපාදන සම්පූර්ණ වන තෙක් එම නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇනහිට තිබුණි.

ඡන්ද විමසීම් නීතිය අනුව තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම සඳහා පහසුකම් 323,176 ක් වූ තැපැල් ඡන්ද දායකයින්ට සපයන ලද අතර ඔවුන් වෙනුවෙන් ඡන්දය සලකුණු කිරීම සඳහා 2005 නොවැම්බර් 07 සහ 08 යන දෙදින මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරන ලදී.

ජනාධිපතිවරයා තෝරාපත් කර ගැනීමේ පනතේ 119 ආ වගන්තිය අනුව ඡන්ද හිමි නාමලේඛනයේ නම් ලියාපදිංචි වී ඇති ප්‍රදේශවලට ගොස් ඡන්දය දීම සඳහා බියක් දක්වන අයට, සිය තාවකාලික පදිංචි ප්‍රදේශවල දී ඡන්දය දීම සඳහා පහසුකම් මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගෙන් ඉල්ලා සිටීමට හැකි විය. ඒ අනුව යාපනය මැතිවරණ කොට්ඨාසයේ ඡන්ද හිමියන් 5,333 කට ද වන්නි මැතිවරණ කොට්ඨාසයේ 19,113 කට ද ත්‍රිකුණාමලය මැතිවරණ කොට්ඨාසයේ 48 කට ද මෙම පහසුකම් සපයන ලදී. මෙම ඡන්ද හිමියන්ගෙන් 19,781 ක් සඳහා පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ඡන්ද පොළවල් 51 ක දී අදාළ ඉඩකඩ සලසන ලදී.

දහහත් වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය අනුව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් නිකුත් කරන ලද මාධ්‍ය උපමාන කඩකරනු ලබන අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා 104 ආ (5) ව්‍යවස්ථාව යටතේ මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් නිසි බලධරයකු පත් කරන ලදී.

මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගේ එකඟත්වය මත පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලය සහ යුරෝපීය සංගමය ද මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ආරාධනය මත දකුණු ආසියානු මැතිවරණ බලධාරීන්ගේ සංවිධානය ද (Association of Asian Elections Authorities) නියෝජනය කරමින් මැතිවරණ කටයුතු නිරීක්ෂණය සඳහා නිරීක්ෂකයන් පැමිණි අතර, දේශීය සංවිධාන කිහිපයකට ද ඒ සඳහා අනුමැතිය දෙන ලදී.

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව	9,826,778	73.70%
ප්‍රතික්ෂේප ඡන්ද සංඛ්‍යාව	109,739	1.11%
වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	9,717,039	
ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව	13,327,160	

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාවෙන් 50.29% එනම් ඡන්ද 4,887,152 ක් ලබා ගත් **එක්සත් ජනතා නිදහස් සන්ධානය අපේක්ෂක මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා** ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තේරී පත් විය.

ජනාධිපතිවරණය - 2010

ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 31(3)(අ) ව්‍යවස්ථාව අනුව සිය ප්‍රථම ධුරකාලය අවසන්වීමට පෙර නැවත ජනවරමක් ලබා ගැනීම සඳහා ජනතාව වෙත සිය අභිලාෂය අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් 2009 නොවැම්බර් මස 23 වන දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද බැවින්, එදින සිට දින 16 කට නොඅඩු හා එක් මසකට නොවැඩි කාලයක් තුළ දිනයක් ඡන්ද විමසීම සඳහා නාමයෝජනා භාර ගැනීමට නියම කිරීම මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයාගේ වගකීමකි. ඒ අනුව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා වූ දයානන්ද දිසානායක මහතා විසින් 2009 නොවැම්බර් මස 17 වන දින රාජගිරිය මැතිවරණ මහලේකම් කාර්යාලයේ දී නාමයෝජනා භාර ගැනීමට හා 2010 ජනවාරි මස 20 වන දින ඡන්ද විමසීම පැවැත්වීමට දින නියම කෙරිණි.

මෙම අවස්ථාව වන විට ලංකාවේ පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂ 66 ක් තිබූ අතර ඒවායින් පක්ෂ 18 ක් ද තවත් ස්වාධීන අපේක්ෂකයින් 05 ක් ද නාමයෝජනා වෙනුවෙන් ඇප මුදල් තැන්පත් කරන ලද අතර එක් දේශපාලන පක්ෂයක් විසින් ඉදිරිපත් කළ නාමයෝජනා පත්‍රය ප්‍රතික්ෂේප වීම නිසා, තරග වැදී සිටියේ අපේක්ෂකයින් 22 ක් පමණි.

අපේක්ෂකයාගේ නම	දේශපාලන පක්ෂයේ/ ස්වාධීන කණ්ඩායමේ නම
මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා	එක්සත් ජනතා නිදහස් සන්ධානය
සරත් ෆොන්සේකා මහතා	නව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පෙරමුණ
මොහොමඩ් කාසිම් මොහොමඩ් ඉස්මයිල් මහතා	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී එක්සත් ජාතික පෙරමුණ
අචල අසෝක සුරවීර මහතා	ජාතික සංවර්ධන පෙරමුණ
චන්න ජානක සුගත්සිරි ගමගේ මහතා	එක්සත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පෙරමුණ
ඩබ්ලිව්.වී.මහිමන් රංජිත් මහතා	ස්වාධීන
පනාගොඩ දොන් ප්‍රින්ස් සොලමන් අනුර ලියනගේ මහතා	ශ්‍රී ලංකා කම්කරු පක්ෂය
සරත් මනමේන්ද්‍ර මහතා	නව සිහළ උරුමය
එම්.කේ.සිවාජිලිංගම් මහතා	ස්වාධීන
උක්කු බණ්ඩා විජේකෝන් මහතා	ස්වාධීන
ලාල් පෙරේරා මහතා	අපේ ජාතික පෙරමුණ
සිරිතුංග ජයසූරිය මහතා	එක්සත් සමාජවාදී පක්ෂය
වික්‍රමබාහු කරුණාරත්න මහතා	වාමාංශික පෙරමුණ
අයිදුරූස් මොහොමඩ් ඉල්ලියාස් මහතා	ස්වාධීන
විජේ ඩයස් මහතා	සමාජවාදී සමානතා පක්ෂය
සනත් පින්නදූව මහතා	ජාතික සන්ධානය
මොහොමඩ් මුස්තපා මහතා	ස්වාධීන
බත්තරමුල්ලේ සීලරතන හිමි මහතා	ජන සෙත පෙරමුණ
සේනාරත්න ද සිල්වා මහතා	දේශප්‍රේමී ජාතික පෙරමුණ
අරුණ ද සොයිසා මහතා	රුහුණු ජනතා පක්ෂය
උපාලි සරත් කෝන්ගහගේ මහතා	එක්සත් ජාතික විකල්ප පෙරමුණ
මුතුබණ්ඩා තැම්ණිමුල්ල මහතා	ඔක්කොම වැසියෝ ඔක්කොම රජවරු සංවිධානය

2008 වර්ෂය වෙනුවෙන් සහතික කරන ලද ඡන්ද හිමි නාමලේඛනය මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී වලංගු වූ අතර, එහි 14,088,500 ක ඡන්ද හිමියන් පිරිසක් මැතිවරණ කොට්ඨාස 22 යටතේ පිහිටි ඡන්ද කොට්ඨාස 10,724 ක් තුළ ලියාපදිංචි වී සිටියහ. මෙම ඡන්ද විමසීම වෙනුවෙන් පිළිගෙන තිබූ තැපැල් ඡන්ද හිමියන් සංඛ්‍යාව 401,118 ක් විය.

ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීම පිළිබඳ පනතේ 119 ආ වගන්තිය යටතේ, තම ඡන්ද පොළ පිහිටි ප්‍රදේශයට යාමට ඇති බිය හේතුවෙන් වෙනත් ඡන්ද පොළක දී ඡන්දය දීම සඳහා පහසුකම් ඉල්ලන ලද ඡන්ද දායකයින්ට ඒ සඳහා ඉඩ ලැබුණි. එම අයදුම්පත් මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් 2009.12.10 වන දින දක්වා භාර ගන්නා ලදී. මෙම පහසුකම ඡන්ද හිමියන් 45,732 ක් වෙනුවෙන් සපයන ලද අතර ඒ සඳහා වූ ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන කොළඹ, ගම්පහ, කළුතර, යාපනය, වන්නි, මඩකළපුව, පුත්තලම, අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව හා කුරුණෑගල යන දිස්ත්‍රික්කවල පිහිටුවන ලදී. එම ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව 153 ක් විය.

2004 අංක 14 දරන ඡන්ද විමසීම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත අනුව ඡන්ද දායකයා විසින් ඡන්ද පත්‍රිකාව ලබා ගැනීම සඳහා සිය අනන්‍යතාව ජාතික හැඳුනුම්පත මගින් සනාථ කළ යුතු වුව ද, එම නීතිමය ප්‍රතිපාදනය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සම්පූර්ණ

කළ යුතු සෙසු අවශ්‍යතාවන් මේ වන විට අසම්පූර්ණව පැවතීම නිසා මෙම නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි විය. මේ සම්බන්ධව අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ගයක් කරා යොමු වූ අතර පැෆරල් සංවිධානයේ ඉල්ලීම මත ගරු අධිකරණය ඒ වෙනුවට වෙනත් පිළිගත හැකි අනන්‍යතා ලේඛන භාර ගැනීමට කළ දැනුම්දීම අනුව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් ඡන්ද දායකයින්ට ඒ සඳහා විකල්ප අනන්‍යතා ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීමට අවසර දෙන ලදී.

දාහහත් වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් පැවරුණු බලතල අනුව සියලු විද්‍යුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය වෙනුවෙන් 2009.12.17 වන දින සිට බලපාන පරිදි මාධ්‍ය උපමාන පනවන ලද අතර, ඒවා කඩ වන අවස්ථා සම්බන්ධයෙන් සුදුසු පියවර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ විශ්‍රාමික නිලධාරියෙකු වූ මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදේශකයෙකු වශයෙන් කටයුතු කළ ජේ.පී. හෙට්ටිආරච්චි මහතා නිසි බලධරයා ලෙස 2010.01.05 වන දින මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් පත් කරන ලදී. මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා නිකුත් කරන ලද එම ඡන්ද විමසීමට අදාළ මාධ්‍ය උපමාන ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථාව හා ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව විසින් උල්ලංඝනය කිරීම නිසා, 2010.01.18 වන දින මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් නිසි බලධරයාගේ පත්වීම ඉවත් කරගන්නා ලදී.

2010 සැප්තැම්බර් මස පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද 18 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධන මඟින් අදාළ නිසි බලධාරියාගේ බලතල සඳහන් වූ 104 ආ (5) (ආ)(ඇ)(ඈ) යන ඡේද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ඉවත් කරන ලදී. ඒ අනුව අදාළ උපමාන පිළිපැදීම සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු පියවර ගැනීම රූපවාහිනී, ගුවන් විදුලි සේවා පවත්වාගෙන යන්නන්ගේ හා ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර අයිතිකරුවන්ගේ කාර්යයක් බවට පත් කරන ලදී. තව ද අනිසි ලෙස මැතිවරණ අවස්ථාවල දී රාජ්‍ය දේපළ භාවිතා කිරීම තහනම් කිරීම සඳහා වූ මග පෙන්වීම් රාජ්‍ය අංශයේ වගකීම් දරන නිලධාරින් වෙත නිකුත් කිරීම ද, මැතිවරණ රාජකාරි සඳහා පත් කරනු ලබන පොලිස් නිලධාරින්ට පොලිස්පතිවරයා මාර්ගයෙන් ලිඛිත උපදෙස් මාලාවක් ලබා දීමට ද මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා කටයුතු කළේය.

ඡන්ද විමසීම් අවසානයේ දී දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරීන් මාර්ග යෙන් ලබා ගන්නා ලද මැතිවරණ ප්‍රතිඵල පරීක්ෂා කොට විද්‍යුත් මාධ්‍ය ආයතන මගින් ඒවා ජනතාවට ලබා දීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලදී. මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ඉහළම ඡන්ද ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වී තිබුණේ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේය. එම ප්‍රතිශතය 81.0% ක් විය. අඩු ඡන්ද ප්‍රතිශතයන් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාතේ මැතිවරණ කොට්ඨාසවලින් වාර්තා විය. යාපනය මැතිවරණ කොට්ඨාසයෙන් 25.66% ක් ද, වන්නි මැතිවරණ කොට්ඨාසයෙන් 42.61% ක් ද, මඩකලපුව මැතිවරණ කොට්ඨාසයෙන් 64.83% ක් ද, ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයෙන් 68.22% ක් ද වාර්තා විය. මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ඡන්දය ප්‍රකාශ කළ ප්‍රතිශයත 74.53% ක් විය.

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව	10,501,537	74.53%
ප්‍රතික්ෂේප ඡන්ද සංඛ්‍යාව	101,913	0.97%
වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	10,399,624	
ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව	14,088,500	

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී දෙන ලද මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාවෙන් 50% ක ප්‍රතිශතයක් ඉක්මවා ඡන්ද 6,015,934ක් ලබාගත් **එක්සත් ජනතා නිදහස් සන්ධානය අපේක්ෂක මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා** ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තේරී පත් විය.

ජනාධිපතිවරණය - 2015

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දහ අටවන සංශෝධනය අනුව, සිය ධුර කාලය ආරම්භ වී අවුරුදු හතරක් ඉකුත් විමෙන් පසුව යම් අවස්ථාවක නැවත ධුර කාලය වෙනුවෙන් වරමක් ලබා ගැනීම සඳහා ජනාධිපතිවරයාට සිය අභිලාෂය ප්‍රකාශ කිරීමට අවශ්‍ය අවස්ථාව ලැබුණි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 31 ව්‍යවස්ථාව අනුව නැවත ධුර කාලයක් වෙනුවෙන් වරමක් ලබා ගැනීම සඳහා ජනාධිපතිවරයා විසින් සිය අභිලාෂය 2014.11.20 වන දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර, ඒ අනුව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා වූ මහින්ද දේශප්‍රිය මහතා විසින් ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ පනතේ දෙවන වගන්තිය යටතේ දැන්වීම ප්‍රකාශයට පත් කොට ජනාධිපතිවරණය සඳහා නාමයෝජනා භාර ගැනීමට 2014.12.08 වන දිනය ද 2015.01.08 වන දිනය ඡන්ද විමසීම පැවැත්වීම සඳහා ද වෙන් කරන ලදී.

2014 දෙසැම්බර් මස 07 වන දින දහවල් 12.00 දක්වා කාලයේ දී දේශපාලන පක්ෂ නියෝජනය කළ අපේක්ෂකයින් 14 ක් සහ වෙනත් අපේක්ෂකයින් දෙදෙනෙකු විසින් ඇප මුදල් තැන්පත් කිරීම සිදු කරන ලදී. 2014.12.08 වන දින රාජගිරිය මැතිවරණ මහලේකම් කාර්යාලයේ දී භාර දෙන ලද සියලු නාමයෝජනා පත්‍ර පිළිගත් අතර, තරග වැදුනු අපේක්ෂකයන්ගේ නාමලේඛනය පහත දක්වා ඇත.

අපේක්ෂකයාගේ නම	දේශපාලන පක්ෂයේ/ ස්වාධීන කණ්ඩායමේ නම
මෛත්‍රිපාල සිරිසේන මහතා	නව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදි පෙරමුණ
මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා	එක්සත් ජනතා නිදහස් සන්ධානය
ආරච්චිගේ රත්නායක සිරිසේන මහතා	දේශප්‍රේමී ජාතික පෙරමුණ
නාමල් රාජපක්ෂ මහතා	අපේ ජාතික පෙරමුණ
ඉබ්‍රාහිම් මිෆ්ලාර් මහතා	එක්සත් සාම පෙරමුණ
පනාගොඩ දොන් ප්‍රින්ස් සොලමන් අනුර ලියනගේ මහතා	ශ්‍රී ලංකා කම්කරු පක්ෂය
රුවන්තිලක පේදුරුආරච්චි මහතා	එක්සත් ලංකා පොදුජන පක්ෂය
අයිදුරුස් මොහොමඩ් ඉල්ලියාස් මහතා	ස්වාධීන
දුමින්ද නාගමුව මහතා	පෙරටුගාමී සමාජවාදී පක්ෂය
සිරිතුංග ජයසූරිය මහතා	එක්සත් සමාජවාදී පක්ෂය
සරත් මනමේන්ද්‍ර මහතා	නව සිහල උරුමය
පානි විජේසිරිවර්ධන මහතා	සමාජවාදී සමානතා පක්ෂය
අනුරුද්ධ පොල්ගම්පල මහතා	ස්වාධීන
සුන්දරම් මහේන්ද්‍රන් මහතා	නව සමසමාජ පක්ෂය
එම්.බී.තැමිණිමුල්ල මහතා	ඔක්කොම වැසියෝ ඔක්කොම රජවරු සංවිධානය
බත්තරමුල්ලේ සීලරතන හිමි	ජන සෙත පෙරමුණ
ප්‍රසන්න ප්‍රියංකර මහතා	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජාතික ව්‍යාපාරය
ජයන්ත කුලතුංග මහතා	එක්සත් ලංකා මහා සභා පක්ෂය
විමල් ගීගනගේ මහතා	ශ්‍රී ලංකා ජාතික පෙරමුණ

තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම සඳහා අයදුම්පත් 541,452 ක් තේරීම්භාර නිලධාරීන් විසින් පිළිගෙන තිබුණි. තැපැල් ඡන්ද හිමියන්ට ඡන්ද පත්‍රිකා ලකුණු කිරීම සඳහා ඉඩ පහසුකම් 2014.12.23 හා 24

යන දිනවල ලබා දෙන ලදී. එදින ඡන්ද පත්‍රිකා සලකුණු කිරීමට නොහැකි වූ අය වෙනුවෙන් 2014.12.30 හා 2015.01.03 සහ 06 යන දිනවල දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරින්ගේ කාර්යාලවල දී එම පහසුකම් නැවතත් ලබා දෙන ලදී.

2014.10.31 දින සහතික කරන ලද 2014 වර්ෂයේ ඡන්දහිමි නාමලේඛනය මෙම ඡන්ද විමසීම සඳහා භාවිතා කරන ලදී.

2014 මුළු ඡන්ද හිමියන් සංඛ්‍යාව	15,044,490
ඡන්ද කොට්ඨාස සංඛ්‍යාව	12,021
ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	12,314

2014 අංක 14 දරන ඡන්ද විමසීම් විශේෂ විධිවිධාන පනත අනුව ජාතික හැඳුනුම්පත, ඡන්ද දායකයා විසින් ඡන්ද පත්‍රිකාවක් ලබා ගැනීමට ඉදිරිපත් කළ යුතු විය. එය ඉදිරිපත් කිරීමට නොහැකි වන තැනැත්තන්ට මේ වෙනුවෙන් පිළිගන්නා වෙනත් අනන්‍යතා ලේඛන සම්බන්ධව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔවුන් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කළ අතර එවැන්නක් හෝ නොමැති අය වෙනුවෙන් තාවකාලික හැඳුනුම්පත් නිකුත් කිරීමේ වැඩපිළිවෙලක් මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

පසුගිය ජනාධිපතිවරණ අවස්ථාවල දී සිදු කළ ආකාරයට ම, තරග කරනු ලබන අපේක්ෂකයින්ට ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිණිය හා ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලිය මගින් ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීම පිළිබඳ පනතේ විධිවිධාන අනුව ප්‍රචාරණ පහසුකම් ලබා දීමට ද විද්‍යුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය ආයතන වෙත, උපමාන නිකුත් කිරීමට ද රාජ්‍ය සම්පත් අනිසි ලෙස භාවිතාව වැළැක්වීම සඳහා රාජ්‍ය ආයතන වෙත මග පෙන්වීම් සිදු කිරීමට ද මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා කටයුතු කරන ලදී. සංශෝධිත 1981 අංක 1 දරන පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ පනත අනුව, මැතිවරණයට තරග කරනු ලබන අපේක්ෂකයන් වෙනුවෙන් ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් ද කොමසාරිස්වරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

ඡන්ද විමසීම තරග කරනු ලබන අපේක්ෂකයින්ගේ එකඟතාව අනුව ආසියාතික මැතිවරණ බලධාරින්ගේ සංගමයට සහ දකුණු ආසියාතික මැතිවරණ බලධරයින්ගේ සංගමයට ඡන්ද විමසීම නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා නියෝජිතයන් පත් කිරීමට මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් කරන ලද ආරාධනය අනුව පැමිණි නිරීක්ෂකයින්ට සහ ඡන්ද විමසීම් කටයුතු නිරීක්ෂණය සඳහා පළපුරුද්ද ලබා ඇති දේශීය නිරීක්ෂණ ආයතනවලට ද යම් සීමාවන් යටතේ ඡන්ද විමසීම නිරීක්ෂණයට අවකාශය ලබා දෙන ලදී.

ඡන්ද විමසීමෙන් පසු තේරීම්භාර නිලධාරින් විසින් දිස්ත්‍රික්කයේ මධ්‍ය ස්ථානයක හෝ එවැනි ස්ථාන කිහිපයක ඡන්ද ගණන් කිරීමේ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ස්ථාන පිළියෙල කරන ලද අතර, තැපැල් ඡන්ද ගණන් කිරීම සඳහා වෙන් වූ මධ්‍යස්ථාන ද සූදානම් කරන ලදී. සියලු ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව 1,419 ක් විය.

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව	12,264,377	81.52%
ප්‍රතික්ෂේප ඡන්ද සංඛ්‍යාව	140,925	1.15%
වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	12,123,452	
ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව	15,044,490	

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ඡන්ද 6,217,162 (51.28%) ක් ඡන්ද සංඛ්‍යාවක් ලබාගත් **නව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදි පෙරමුණේ අපේක්ෂක මෛත්‍රීපාල සිරිසේන මහතා** ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තෝරා පත් කර ගන්නා ලදී.

ජනාධිපතිවරණය - 2019

2015 ජනවාරි මස 08 වන දින පවත්වන ලද ජනාධිපතිවරයා තෝරා පත් කර ගැනීමේ ඡන්ද විමසීමේ ප්‍රතිඵල අනුව ජනාධිපති ධුරයට තේරී පත් වූ මෛත්‍රිපාල සිරිසේන මහතාගේ පත්වීම පිළිබඳ දැනුම්දීම 2015.01.09 වන දින ගැසට් පත්‍රයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට ගෙනෙන ලද සංශෝධනයක් අනුව ජනාධිපතිවරයාගේ ධුර කාලය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 30 (2) ව්‍යවස්ථාව අනුව වසර පහකට සීමා විය. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට ගෙනෙන ලද 17 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය අනුව 2015 නොවැම්බර් මස 13 වන දින ස්ථාපිත කරන ලද මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට මෙම ජනාධිපතිවරණය පැවැත්වීමේ වගකීම පැවරී තිබුණි. ජනාධිපතිවරයාගේ ධුර කාලය අවසන්වීමට පෙරාතුව ඡන්ද විමසීම පැවැත්වීම සඳහා මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් 2019.09.18 වන දින ගැසට් පත්‍රයක් මගින් නාමයෝජනා දිනය සහ ඡන්ද විමසීම් දිනය ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. ඒ අනුව ඡන්ද විමසීම සඳහා නාමයෝජනා භාර ගැනීමට 2019.10.07 වන දින ද ඡන්ද විමසීම පැවැත්වීම සඳහා 2019.11.16 වන දින ද නියම වී තිබිණි.

2019.10.07 වන දින පෙ.ව.09.00 සිට පෙ.ව.11.00 දක්වා රාජගිරිය මැතිවරණ මහ ලේකම් කාර්යාල දී නාමයෝජනා පත්‍ර භාර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂ ද, වෙනත් දේශපාලන පක්ෂ ද, ඡන්ද හිමියන් ද විසින් නාමයෝජනා කරන ලද අපේක්ෂකයින් 35 දෙනෙක් මෙම ඡන්ද විමසීම සඳහා තරග කරන ලදී. අපේක්ෂක නාමලේඛනය පහත දැක්වේ.

අපේක්ෂකයාගේ නම	පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂයේ/ ස්වාධීන කණ්ඩායමේ නම
අපරැක්කේ පුඤ්ඤානන්ද හිමි	ස්වාධීන
එස්.අමරසිංහ මහතා	ස්වාධීන
අයිදුරූස් මොහම්මදු ඉල්ලියාස් මහතා	ස්වාධීන
ඒ.එච්.එම්.අලවි මහතා	ස්වාධීන
ආරියවංශ දිසානායක මහතා	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී එක්සත් ජාතික පෙරමුණ
පී.එම්.එදිරිසිංහ මහතා	ඔක්කොම වැසියෙ ඔක්කොම රජවරු සංවිධානය
සරත් කීර්තිරත්න මහතා	ස්වාධීන
චන්ද්‍රසේකර හේරත් හිටිහාමි කෝරාලලාගේ සමන්සිරි හේරත් මහතා	ස්වාධීන
සිරිතුංග ජයසූරිය මහතා	එක්සත් සමාජවාදී පක්ෂය
අජන්ත ද සොයිසා මහතා	රුහුණු ජනතා පෙරමුණ*
අරුණ ද සොයිසා මහතා	ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජාතික ව්‍යාපාරය
අනුර කුමාර දිසානායක මහතා	ජාතික ජන බල ව්‍යාපාරය*
දුමින්ද නාගමුව මහතා	පෙරටුගාමී සමාජවාදී පක්ෂය
රොහාන් පල්ලෙවත්ත මහතා	ජාතික සංවර්ධන පෙරමුණ

අපේක්ෂකයාගේ නම	පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂයේ/ ස්වාධීන කණ්ඩායමේ නම
කැටගොඩ ජයන්ත මහතා	ස්වාධීන
සමන් පෙරේරා මහතා	අපේ ජන බල පක්ෂය
අනුරුද්ධ පොල්ගම්පල මහතා	ස්වාධීන
වර්ණකුලසූරිය මිල්රෝයි සර්ජියස් ප්‍රනාන්දු මහතා	ස්වාධීන
සජිත් ප්‍රේමදාස මහතා	නව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පෙරමුණ
බත්තරමුල්ලේ සීලරතන හිමි	ජනසෙත පෙරමුණ
බැද්දේදෙ ගමගේ නන්දිමිත්‍ර මහතා	නව සමසමාජ පක්ෂය
සරත් මනමේන්ද්‍ර මහතා	නව සිහළ උරුමය
එම්.කේ.සිවාජිලිංගම් මහතා	ස්වාධීන
එම්.එල්.ඒ.එම්.හිස්බුල්ලාහ් මහතා	ස්වාධීන
ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා	ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණ
නාමල් රාජපක්ෂ මහතා	ජාතික සමගි පෙරමුණ
ඒ.එස්.පී.ලියනගේ මහතා	ශ්‍රී ලංකා කම්කරු පක්ෂය
අශෝක වඩිගමංගාව මහතා	ස්වාධීන
පියසිරි විජේනායක මහතා	ස්වාධීන
අජන්තා පෙරේරා මහත්මිය	ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජවාදී පක්ෂය
රාජීව විජේසිංහ මහතා	ස්වාධීන
පානි විජේසිරිවර්ධන මහතා	සමාජවාදී සමානතා පක්ෂය
සමරවීර වීරවන්නි මහතා	ස්වාධීන
සුබ්‍රමනියම් ගුණරත්නම් මහතා	අපේ ජාතික පෙරමුණ
මහේෂ් සේනානායක මහතා	ජාතික ජනතා පක්ෂය

*වෙනත් දේශපාලන පක්ෂයකි.

නාමයෝජනා වෙනුවෙන් ඇප මුදල් තැන්පත් කරන ලද පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂයක් වූ සිංහල දීප ජාතික පෙරමුණේ අපේක්ෂක ජයන්ත ලියනගේ, ස්වාධීන අපේක්ෂකයින් වශයෙන් ඇප මුදල් තැන්පත් කරන ලද ශාන්ත කුමාර ආනන්ද වෙල්ගම, චමල් ජයන්ත රාජපක්ෂ, ගනේආරච්චිගේ මහීපාල හේරත්, බෂීර් සේගු දාවුද් සහ ගුණදාස තිස්සකුට්ටිආරච්චි යන මහත්වරු නාමයෝජනා භාර නොදුන්හ.

2019 ඔක්තෝම්බර් 31 හා නොවැම්බර් 01 දින තැපැල් ඡන්ද සලකුණු කිරීමට උපදෙස් නිකුත් කරන ලදී. දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල, දිස්ත්‍රික් මැතිවරණ කාර්යාල හා පොලිසි වල නිලධාරීන් හට තැපැල් ඡන්දය සලකුණු කිරීමට 2019 නොවැම්බර් 04 සහ 05 යන දිනවල පහසුකම් සලසන ලදී. එම දිනවල දී තැපැල් ඡන්දය සලකුණු කිරීමට නොහැකිවූ පිරිස් වෙත 2019 නොවැම්බර් 07 දින පහසුකම් සපයන ලදී. මෙවර තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම සඳහා පිළිගන්නා ලද ඡන්ද හිමියන්ගේ සංඛ්‍යාව, අවසන් ජනාධිපතිවරණය සමග සැසඳීමේ දී 17% ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය වී ඇති බව පෙනේ.

1988 අංක 16 දරන සංශෝධන පනතින් නියමිත ඡන්ද පොළක දී ඡන්දය දීමට නොහැකි වීම පිළිබඳ සාධාරණ බියක් ඇති ඡන්ද දායකයින්ට වෙනත් ඡන්ද පොළක දී ඡන්දය දීම සඳහා පහසුකම් සැලසීමට නීතිමය විධිවිධාන සැලසුණි. 1980 දශකය ආරම්භයේ සිට උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල ඇති වූ සිවිල් පරිපාලන කටයුතු අඩාලවීම හේතුවෙන් අදාළ ඡන්ද හිමියන්ට දෙන ලද මෙම පහසුකම් 1988 වර්ෂයේ සිට 2015 දක්වා ජාතික මැතිවරණ පවත්වන අවස්ථාවල දී ලබා දීම සිදුවිය. එහෙත් මෙම මැතිවරණයේ දී එම පහසුකම කිසිදු ඡන්ද දායකයකු විසින් ඉල්ලා නොසිටි අතර දිවයිනේ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් ඇතුළු සියලුම ප්‍රදේශවල ඡන්ද කොට්ඨාස තුළ සාමාන්‍ය පරිදි ඡන්ද පොළවල් පිහිටුවා සාමකාමී වාතාවරණයක් තුළ මෙම ඡන්ද විමසීම පැවැත්වීමට හැකි වීම විශේෂ කරුණක් ලෙස මෙහිදී දැක්විය හැකිය.

තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම, ඡන්ද පොළේ කටයුතු, ඡන්ද ගණන් කිරීම ආදී මැතිවරණ ක්‍රියාවලියේ අවස්ථා නියෝජනය කිරීම සඳහා මැතිවරණ නියෝජිතයින් ද, ඡන්ද පොළ නියෝජිතයින් ද, ඡන්ද ගණන් කිරීමේ නියෝජිතයින් ද පත් කිරීමට අවකාශය අපේක්ෂකයින් වෙත ලබා දෙන ලද අතර, අපේක්ෂකයන්ට අදාළ කරුණු පිළිබඳව ඒ අය දැනුවත් කිරීමට ද මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව කටයුතු කරන ලදී.

නාමයෝජනා භාර ගැනීමේ දින සිට ඡන්ද විමසීම අවසන් කිරීම දක්වා කාල සීමාව තුළ සියලුම දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරීන්ගේ කාර්යාලවල සහ මැතිවරණ කොමිෂන් සභා කාර්යාලයේ ද ඡන්ද විමසීම් සම්බන්ධව දේශපාලන පක්ෂවලට, අපේක්ෂකයින්ට, ඡන්ද දායකයින්ට හා වෙනත් පාර්ශ්වයන්ට පැමිණිලි ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා පැමිණිලි භාර ගැනීම සඳහා මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවන ලදී. ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් නිලධාරීන්ගේ සහ සහකාර තේරීම්භාර නිලධාරීන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් කරුණු සොයා බැලීමේ වැඩපිළිවෙලක් මෙන්ම පැමිණිලි මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද මැතිවරණ ක්‍රියාවලියට සිදුවන බාධාවන් පිළිබඳව සොයා බලා ඒවා අප්‍රමාදව ඉවත් කිරීමට ද අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලද අතර, සමහර පැමිණිලි සම්බන්ධව ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග සම්බන්ධ උපදෙස් සෘජුවම මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් ද නිකුත් කරන ලදී. රජයේ ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් මැතිවරණ ප්‍රචාරණ කටයුතු සඳහා සහභාගී වෙමින් ඔවුන්ගේ සාමාන්‍ය රාජකාරි බලතල මගින් ඡන්ද දායකයින්ට අනිසි බලපෑම් සිදු කරන බවට පැමිණිලි ලැබී තිබුණි. ඊට අමතරව පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය විද්‍යුත් මාධ්‍ය ඡන්ද විමසීම තරග කරනු ලබන පාර්ශ්වයන්ට පක්ෂපාතීත්වයක් දක්වමින් සිය වැඩසටහන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන බවට මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට ලැබුණු පැමිණිලි සම්බන්ධව එම ආයතන ප්‍රධානීන් කිහිප වරක්ම මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත කැඳවා අවශ්‍ය උපදෙස් හා මග පෙන්වීම් සිදු කරන ලදී.

මෙවර අපේක්ෂකයින් සිදු කරනු ලැබූ මැතිවරණ ප්‍රචාරණ කටයුතු බොහෝ දුරට නීත්‍යානුකූල ආකාරයට සිදුවීම දක්නට ලැබුණු අතර, ඒ හේතුව නිසා ම මැතිවරණ ප්‍රචාරණ කටයුතුවල දී පාර්ශ්වයන් අතර ආරවුල් සිදුවීම ද බෙහෙවින් අඩු වූ බව බොහෝ පාර්ශ්වවල අදහස විය. මේ සඳහා ශ්‍රී ලංකා පොලිසියේ නිලධාරීන්ගේ සහය දිස්ත්‍රික් තේරීම්භාර නිලධාරීන්ට සහ මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත ලැබුණු බව පෙනී ගිය කරුණකි.

ඡන්ද විමසීම තරග කරන ලද අපේක්ෂකයින්ගේ සංඛ්‍යාව 35 ක් දක්වා වැඩි වීම නිසා ඡන්ද පත්‍රිකාවේ දිග ප්‍රමාණය ද අඟල් 24 ඉක්මවා තිබුණි. මේ නිසා සාමාන්‍යයෙන් ඡන්ද පොළවල් සඳහා භාවිතා කරනු ලබන ඡන්ද පෙට්ටියකට ඡන්ද හිමියන්ට දැමිය හැකි ඡන්ද පත්‍රිකා ප්‍රමාණය අඩු වන බැවින් ඡන්ද පොළවල ඡන්ද හිමියන් සංඛ්‍යාව අනුව ප්‍රමාණයෙන් විශාල ඡන්ද පෙට්ටි සැපයීමේ හදිසි අවශ්‍යතාවයක් මතු විය. මෙම අවශ්‍යතාවය වෙනුවෙන් ඝණ කාඩ්බෝඩ්වලින් සකසන ලද ඡන්ද පෙට්ටි

ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ සාදවා ගැනීමට කටයුතු කරන ලදී. ඡන්ද 2400 වැඩි ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සඳහා 21" x 18 1/2" x 27" ප්‍රමාණයේ ඡන්ද පෙට්ටිද, ඡන්ද 1200-2400 අතර මධ්‍යස්ථාන සඳහා 18" x 15 1/2" x 25" ප්‍රමාණයේ ඡන්ද පෙට්ටිද, ඡන්ද 1200ට අඩු මධ්‍යස්ථාන සඳහා 16" x 16" x 26" ප්‍රමාණයේ ඡන්ද පෙට්ටිද භාවිතා කරන ලදී.

මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව සතුව පැවති ප්ලාස්ටික් ඡන්ද පෙට්ටි උතුරු පළාත හා අනුරාධපුරය, කුරුණෑගල, මඩකලපුව, ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්ක වල ඡන්ද 1200ට අඩු ඡන්ද පොළොවල් සඳහා නිකුත් කරන ලදී.

තරග කරනු ලබන අපේක්ෂකයන් සංඛ්‍යාව ඉහළ යාම නිසා ඡන්ද පත්‍රිකාවේ විශාලත්වය හේතුවෙන්, ඡන්ද දායකයන්ට ඡන්දය දීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් ගතවන කාලයට වඩා වැඩි කාලයක් ගත කිරීමට සිදු වුවහොත්, නියමිත කාලය තුළ ඡන්ද පොළට පැමිණෙන සියලුම ඡන්ද හිමියන්ට අපහසුවකින් තොරව නියමිත කාලය තුළ ඡන්දය දීමට නොහැකි වෙතැයි විවිධ පාර්ශ්වවල සැකයක් ඇතිවිය. මේ නිසා මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව මෙම ඡන්ද විමසීම වෙනුවෙන් මැතිවරණ නීතියේ සඳහන් කාලය ඉක්මවා පැයක අමතර කාලයක් ඡන්ද පොළවල් විවෘත කර තැබීමට කටයුතු සලස්වන ලද අතර ඒ පිළිබඳව ඡන්ද හිමියන් ද දැනුවත් කරන ලදී. එයට අමතර ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමේදී ඇතිවන ප්‍රමාදය වලක්වා ගැනීම සඳහා අමතර ඡන්ද කුටි සපයා දෙන ලදී. මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව ද ඡන්ද විමසීම් දින හැකිතරම් උදේම ඡන්ද පොළට ගොස් ඡන්දය පාවිච්චි කරන ලෙස ඡන්ද හිමියන්ගෙන් ඉල්ලා සිටින ලදී.

මෙම ඡන්ද විමසීම නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා අපේක්ෂකයින්ගේ එකඟත්වය මත මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් යුරෝපා සංගමය, පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලය සහ ඇන්ෆරල් සංවිධානය නියෝජනය කළ පිරිස්වලට ද දේශීය මැතිවරණ නිරීක්ෂණ සංවිධානවලට ද ඒ සඳහා අවකාශය ලබා දෙන ලදී. ඊට අමතරව මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් ආසියාතික රටවල සහ දකුණු අප්‍රිකාවේ මැතිවරණ කළමනාකරණ ආයතවලට ද දකුණු අප්‍රිකානු මානව හිමිකම් පදනමට ද මැතිවරණ නිරීක්ෂකයින් නම් කරන ලෙසට කරන ලද ආරාධනාව අනුව පැමිණි නිරීක්ෂණ කණ්ඩායමකට සහ මැතිවරණ කටයුතු අධ්‍යයන කිරීමේ කණ්ඩායමකට ද මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් පහසුකම් සලසන ලදී.

මෙම ඡන්ද විමසීමේ දී ඡන්ද 6,924,255 (52.25%) ක් ලබාගත් **ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණේ අපේක්ෂක නන්දසේන ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා** ජනාධිපතිවරයා වශයෙන් තේරී පත්විය.

පරිශීලනය කරන ලද ලේඛන

1. 1980 සිට 2015 දක්වා මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ/ කොමිෂන් සභාවේ වාර්ෂික පාලන වාර්තා
2. 1982 සිට 2015 දක්වා ජනාධිපතිවරණ පැවැත්වීම පිළිබඳව මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුව හා මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් සකස් කර තිබූ වාර්තා
3. 2019 වර්ෂයේ ජනාධිපතිවරණයට අදාළ මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ ලිපි ගොනු

කාඩ්බෝඩ් ඡන්ද පෙට්ටි පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ අවස්ථාව

අපේක්ෂකයින් සඳහා නිකුත් කරන ලද අවසරපත් පිළිබඳ දැනුම්වත් කිරීම හා ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම පිළිබඳ දැනුම්වත් කිරීමේ අවස්ථාව

ජනාධිපතිවරණයට තරග කරනු ලබන අපේක්ෂකයින් නාමයෝජනා භාරදීමේ අවස්ථාව

විදේශ නිරීක්ෂන සංවිධාන විසින් ප්‍රතිඵල නිකුත් කිරීම නිරීක්ෂණය කිරීමේ අවස්ථාව

ජනාධිපතිවරණ අවසන් ප්‍රතිඵලය අපේක්ෂකයන්ට ප්‍රකාශ කිරීමේ අවස්ථාව

2019 ජනාධිපතිවරණය

2019 ජනාධිපතිවරණ සමස්ත ප්‍රතිඵලය

අපරැක්කේ පුඤ්ඤානන්ද හිමි	7,611	0.06%
එස්.අමරසිංහ මහතා	15,285	0.12%
අයිදුරුස් මොහම්මදු ඉල්ලියාස් මහතා	3,987	0.03%
ඒ.එච්.එම්.අලවි මහතා	2,903	0.02%
ආරියවංශ දිසානායක මහතා	34,537	0.26%
පී.එම්.එදිරිසිංහ මහතා	2,139	0.02%
සරත් කීර්තිරත්න මහතා	3,599	0.03%
චන්ද්‍රසේකර හේරත් හිටිහාමි කෝරාලලාගේ සමන්සිරි හේරත් මහතා	976	0.01%
සිරිතුංග ජයසූරිය මහතා	3,944	0.03%
අජන්ත ද සොයිසා මහතා	11,705	0.09%
අරුණ ද සොයිසා මහතා	4,218	0.03%
අනුර කුමාර දිසානායක මහතා	418,553	3.16%
දුමින්ද නාගමුව මහතා	8,219	0.06%
රොහාන් පල්ලෙවත්ත මහතා	25,173	0.19%
කැටගොඩ ජයන්ත මහතා	9,467	0.07%
සමන් පෙරේරා මහතා	2,368	0.02%
අනුරුද්ධ පොල්ගම්පල මහතා	10.219	0.08%
වර්ණකුලසූරිය මිල්රෝයි සර්ජියස් ප්‍රනාන්දු මහතා	13,641	0.10%
සජිත් ප්‍රේමදාස මහතා	5,564,239	41.99%
බත්තරමුල්ලේ සීලරතන හිමි	11,879	0.09%
බැද්දේදෙ ගමගේ නන්දිමිත්‍ර මහතා	1,841	0.01%
සරත් මනමේන්ද්‍ර මහතා	3,380	0.03%
එම්.කේ.සිවාජිලිංගම් මහතා	12,256	0.09%
එම්.එල්.ඒ.එම්.හිස්බුල්ලාහ් මහතා	38,814	0.29%
ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා	6,924,255	52.25%
නාමල් රාජපක්ෂ මහතා	9,497	0.07%
ඒ.එස්.පී.ලියනගේ මහතා	6,447	0.05%
අශෝක වඩිගමංගාව මහතා	2,924	0.02%
පියසිරි විජේනායක මහතා	4,636	0.04%
අජන්තා පෙරේරා මහත්මිය	27,572	0.21%
රාජීව විජේසිංහ මහතා	4,146	0.03%
පානි විජේසිරිවර්ධන මහතා	3,014	0.02%
සමරවීර වීරවන්නි මහතා	2,067	0.02%
සුබ්‍රමනියම් ගුණරත්නම් මහතා	7,333	0.06%
මහේෂ් සේනානායක මහතා	49,655	0.37%

ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව
15,992,096

ප්‍රකාශිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව
13,387,951
83.72%

ප්‍රතික්ෂේපිත ඡන්ද සංඛ්‍යාව
135,452
0.85%

මුළු වලංගු ඡන්ද සංඛ්‍යාව
13,252,499
82.87%

2019 ජනාධිපතිවරණ සංඛ්‍යා සටහන්

ලියාපදිංචි ඡන්ද සංඛ්‍යාව
15,992,096

ඡන්ද කොට්ඨාස සංඛ්‍යාව
12,644

සාමාන්‍ය ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව
1,179

තැපැල් ඡන්ද ගණන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව
371

ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව
12,845

මිශ්‍ර පෝලිම් සංඛ්‍යාව
12,471

කාන්තා පෝලිම් සංඛ්‍යාව
187

පිරිම පෝලිම් සංඛ්‍යාව
187

2019 ජනාධිපතිවරණයේ තැපැල් ඡන්ද සටහන

ලැබුනු අයදුම්පත් සංඛ්‍යාව
717,675

පිළිගත් අයදුම්පත් සංඛ්‍යාව
659,029

ප්‍රතික්ෂේපිත අයදුම්පත් සංඛ්‍යාව
58,609

2019 ජනාධිපතිවරණ මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ අත්දැකීම්

සුරංග රණසිංහ
සහකාර මැතිවරණ කොමසාරිස් (මැතිවරණ ආරවුල් නිරාකරණ)

2019 ජනාධිපතිවරණය වෙනුවෙන් අපේක්ෂකයන් තිස් පස් දෙනකු ඉදිරිපත් වීමත් සමඟම මැතිවරණ භූමිය වඩාත් තරඟකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ ද, මැතිවරණ ප්‍රචාරණ යාන්ත්‍රණය සක්‍රීය අපේක්ෂකයන් තිදෙනෙකුට පමණක් සීමාවීම නිසා ප්‍රචණ්ඩත්වය අවම සාමකාමී මැතිවරණයක් ලෙස 2019 ජනාධිපතිවරණය ඉතිහාස වාර්තාවලට එක්විය. කෙසේ නමුත් මැතිවරණ වියදම් පාලනය සම්බන්ධයෙන් නෛතික ප්‍රතිපාදන නොමැති තත්වයක් තුළ මුදල් වියදම් කලහැකි හා නොහැකි ලෙස අපේක්ෂකයන් අතර ඇති කළ ප්‍රචාරණ පරතරය, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික මාධ්‍ය තමා විසින් තෝරාගත් අපේක්ෂකයන් වෙනුවෙන් පක්ෂග්‍රාහී ලෙස තම මාධ්‍ය අවකාශ යොදාගැනීමත් සමඟම සාමකාමී මැතිවරණ භූමිය වඩාත් අසමබර මැතිවරණ තරඟ භූමියක් බවට පත් කළේය.

ජනාධිපතිවරණය වඩාත් සාමකාමී හා නිදහස් වටපිටාවක් තුළ පැවති බවට එහි සාම්ප්‍රදායික මිනුම්දඬු වන ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා සංඛ්‍යාව හා රාජ්‍ය දේපළ අයථා ලෙස මැතිවරණ ප්‍රචාරණ කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම යනාදිය සාපේක්ෂව අවම මට්ටමක පැවතීම යන නිර්ණායක මත නිවැරදි කියවීමක් වන්නේය. ප්‍රධාන අපේක්ෂකයන් විසින් පවත්වනු ලැබූ විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් සහභාගිවන ප්‍රචාරක රැළිවලට අමතරව ගෙයින්ගෙට යාම, අත් පත්‍රිකා බෙදීම, කටවුට්, පෝස්ටර් භාවිතය හා ප්‍රචාරක කාර්යාල පවත්වාගෙන යෑම් යනා දී සාම්ප්‍රදායික ප්‍රචාරණ උපක්‍රම මෙවර ද අඩු වැඩි වශයෙන් පැවතිය ද එය සමස්ථ මැතිවරණයේ සාමකාමී බවට බාධාවක් ඇති නොකළ අතර, අපේක්ෂකයන් සතු මූල්‍යමය හැකියාව මත තීරණය වූ ප්‍රමාණාත්මකව ඇති වූ වෙනස්කම් පමණක් නිරීක්ෂණය විය. මැතිවරණ කාල සීමාව තුළ වාර්තා වූ ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා සංඛ්‍යාව 43 පමණ වූ අතර එය සමස්ත පැමිණිලි ප්‍රමාණයෙන් 1% ක් පමණ අවම ප්‍රතිශතයක් විය. මීට අමතරව රාජ්‍ය නිලධාරීන්, රාජ්‍ය දේපළ, භාණ්ඩ බෙදාදීම් හා රජයේ රැකියා ලබාදීම් ආදිය සම්බන්ධයෙන් ලද පැමිණිලි සංඛ්‍යාවද 150 ක අඩු ප්‍රමාණයක් ලෙස වාර්තා විය. 2019 ජනාධිපතිවරණයට අදාළව වාර්තා වු මැතිවරණ පැමිණිලි සාරාංශය පහත පරිදි වේ.

2019 ජනාධිපතිවරණයට අදාළව මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙත වාර්තා වූ සමස්ථ පැමිණිලි සාරාංශය	
ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා	43
වෙනත්	122
මැතිවරණ නීති උල්ලංඝනය කිරීම්	5,156
මුළු එකතුව	5,321

(ජාතික මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධස්ථානයේ 2019 ජනාධිපතිවරණයට අදාළව සකස් කළ වාර්තාවෙන් උපුටා ගන්නා ලදි.)

සමස්ත මැතිවරණ නීති උල්ලංඝනය සම්බන්ධයෙන් මුළු පැමිණිලි 5,321 ක් වාර්තාව තිබූ අතර පූර්ව මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණයන්හී දී අවධානය යොමු නොකළ සමාජ මාධ්‍ය ජාල සම්බන්ධව හා මාධ්‍ය අවභාවිතාව සම්බන්ධයෙන් වන පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් විධිමත් මැදිහත්වීමක් සිදු කිරීම මත මෙම පැමිණිලි සංඛ්‍යාත්මකව ඉහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙත ලැබුණු මෙම සෑම පැමිණිල්ලක් ම 0 සිට 10 දක්වා වන බර තැබීමක් සිදු කොට පැමිණිල්ලට අදාළ සිද්ධිය මැතිවරණයේ සාමකාමී බව සඳහා කෙතරම් ප්‍රමාණයකට බලපෑම්කාරීද යන්න අධ්‍යනයක් කරන ලද අතර ලද පැමිණිලිවලින් 99% ක්ම සාමාන්‍ය හා සුළු තත්ත්වයෙන් පමණක් බලපෑම්කාරී බව වාර්තා වී තිබීම ද හඳුනාගත හැකි විශේෂ ලක්ෂණයක් වු අතර මැතිවරණයේ අවසන් සතිය වනවිට දෛනිකව 250 කට ආසන්න පැමිණිලි ප්‍රමාණයක් ජාතික මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙත ලද අතර, සෑම පැමිණිල්ලක් සම්බන්ධයෙන්ම සමාන අවධානයක් යොමු කිරීමට සිදුවීම වඩාත් අභියෝගාත්මක අත්දැකීමක් විය. කෙසේ නමුත් පැමිණිලි වාර්තාවීමේ ප්‍රමාණාත්මක වැඩිවීම කිසිසේත්ම මැතිවරණය සාමකාමීව නොපැවැත්වුණු බව පෙන්වීමේ සාධක ලෙස සැලකිය නොහැකිය. පූර්ව මැතිවරණ වලට සාපේක්ෂව මැතිවරණ පැමිණිලි සංඛ්‍යාත්මකව වැඩිවීමට විවිධ හේතු බලපෑවේය.මැතිවරණ නීති සම්බන්ධයෙන් මහජන දැනුවත්භාවය වර්ධනය වීම, වඩා පහසු හා බොහෝ විකල්ප ක්‍රමවේද භාවිතා කරමින් පැමිණිලි වාර්ථා කිරීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා සලසා තිබීම, නිදහස් හා සාධාරණ මැතිවරණයක් වෙනුවෙන් පැවැති පුරවැසි උනන්දුව හා ලබාදෙන පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව මැදිහත් වන බවට මහජනයා තුළ පැවති විශ්වාසය වැනි කරුණු මේ අතර ප්‍රධාන වේ.

මැතිවරණ පැමිණිලි වර්ගීකරණය අනුව ප්‍රතිශත

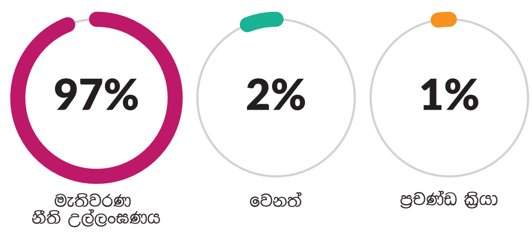

පැමිණිලිවල ස්වභාවය අනුව ප්‍රතිශත

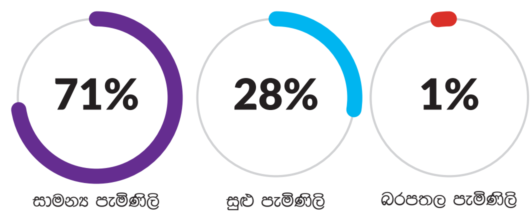

(ජාතික මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධස්ථානයේ 2019 ජනාධිපතිවරණයට අදාළව සකස් කළ වාර්තාවෙන් උපුටා ගන්නා ලදි.)

මෙවර ජනාධිපතිවරණය සාම්ප්‍රදායික මිනුම් දඬු අනුව වඩා සාමකාමී ලෙස හඳුනාගැනුන ද ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී උපකල්පනයක් වන නිදහස් හා සාධාරණ ඡන්ද විමසීමක් සඳහා විවෘත හා නිදහස් මැතිවරණ අවකාශයක් තිබුණේය යන්න වඩාත් විසංවාදී තර්කයක් වන්නේය. "සපත්තුකරුවාගේ කාර්ය සපත්තුව තැනීමය. එහෙත් කකුලේ ප්‍රමාණය කිව හැක්කේ එය පළඳින්නාටය." යන කියමන වඩාත් ප්‍රායෝගිකව අර්ථවත් වන්නේ මෙම වාතාවරණය තුළය. 1981 අංක 15 දරන ජනාධිපතිවරණ පණතේ හා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට ලැබී ඇති සීමිත බලතල මත පනවනු ලබන නෛතික සීමාවන් කිසිසේත්ම වඩා වේගයකින් වෙනස් වන හා නිර්මාණශීලීව සිදුවූ මැතිවරණ නීති උල්ලංඝණයවීම් නැමති දෙපාවලට ගැලපෙන සපත්තු සකස් කිරීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නොවූ බව වඩා විවෘත හා හේතුඵලවාදී දැක්මකින් මැතිවරණ පැමිණිලි වාර්තා වීම් නිරීක්ෂණ කිරීමේ දී හඳුනාගැනීමට හැකි විය. ඒ අනුව මෙවර මැතිවරණ නීති උල්ලංඝණවීම් වාර්තාවීම වඩාත් විශ්ලේෂණාත්මකව බැලීමේ දී එහි හඳුනාගත හැක්කේ ව්‍යුහාත්මකව වෙනස් හා නිර්මාණශීලීභාවය මත වෘත්තීමය මැතිවරණ නිලධාරීන්ගේ කාර්යභාරය වඩාත් අභියෝගයන්ට ලක් කළ හා ඉදිරි මැතිවරණයකට පූර්වයෙන් සිදුකල යුතු බොහෝ පෙර සුදානම් වීම් අවශ්‍ය බව පෙන්වා දුන් මැතිවරණයක් ලෙසයි.

මැතිවරණ පැමිණිලි විමසීම් සහ පැමිණිලි සංසන්දනාත්මකව

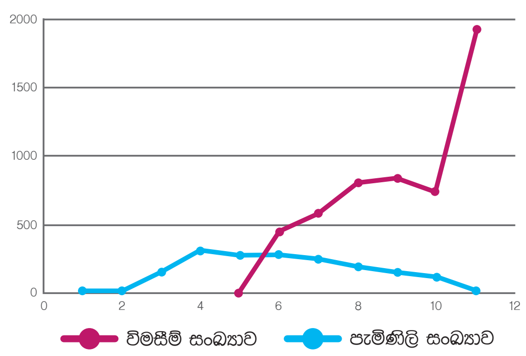

(ජාතික මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ 2019 ජනාධිපතිවරණයට අදාළව සකස් කළ වාර්තාවෙන් උපුටා ගන්නා ලදි.)

මැතිවරණ සමයක නීති බලාත්මක කිරීම, නීතියට පමණක් සීමාවීම මත සිදු විය යුතු බව සාධනීය මැතිවරණ ගැටුම් කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයක් නොවේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මූලික මූලධර්ම දෙක වන්නේ සාමූහික වශයෙන් තීරණ ගැනීම සෑම දෙනාගේම පාලනයට යටත්ය හා එම එකඟ වූ පාලනය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා සෑම දෙනාටම එක හා සමාන අයිතිවාසිකම් හිමියි යන්නයි. සාමූහික වශයෙන් තීරණ ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන වඩාත් විවෘත හා පුළුල් සංවාද හා සාකච්ඡා සඳහා මැතිවරණ ආරවුල් නිරාකරණ අවකාශය නිර්මාණය කිරීම මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ කාර්යයභාරයයි. එහි දී ගත් එකඟතාවන් ක්‍රියාවට නැංවීම දේශපාලනික, අචාරධර්ම හා සංස්කෘතියේ ප්‍රමාණවත් බවයි. මැතිවරණ කාල සීමාව පුරාවටම මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ පහසුකම්කරණය යටතේ දේශපාලන පක්ෂ, නිත්‍ය නියෝජිතයන්, ජනමාධ්‍ය ආයතන හා සංවිධාන, සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරීන්, විදේශීය මැතිවරණ නියෝජිතයන්, සියලුම රජයේ අංශයන් නියෝජනය වන පරිදි රාජ්‍ය නිලධාරීන්, වෘත්තීය සමිති, ත්‍රිවිධ හමුදාව හා පොලීසිය සමඟ අඛණ්ඩව හා නිරන්තරයෙන් පැවැත්වූ සාකච්ඡා මගින් මැතිවරණ නීතියෙන් ආවරණය වන හා නොවන මැතිවරණය සාමකාමීව පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය වන නිර්ණායක හඳුනා ගැනීමට හා එකඟතාවලට පැමිණීම සඳහා උත්සාහ ගන්නා ලදි. එය විශ්වාසනීය හා ඵලදායි අවකාශයක් නිර්මාණයට දායක වූ ප්‍රධාන උපක්‍රමයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණු අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් යහපත් ප්‍රතිචාරයක්ද හිමිවිය.

මීට අමතර මැතිවරණ නීති උල්ලංඝණවීම් හා ප්‍රචණ්ඩක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් වන පැමිණිලි භාරගැනීමට, නිරීක්ෂණයට හා කළමනාකරණය සඳහා ජාතික මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ සම්බන්ධීකරණයෙන් යුතුව හා ශ්‍රී ලංකා පොලිසියේ සහයෙන් සියලුම දිස්ත්‍රික් හා ප්‍රාදේශීය මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථාන මගින් ප්‍රශස්ථ කාර්යයභාරයක් ඉටු කරන ලදි. මේ තත්වය යටතේ වුවද විශේෂයෙන්ම හඳුනාගත් අභියෝග තුනක් මෙවර මැතිවරණය පුරාවටම නිදහස් හා සාධාරණ මැතිවරණයකට බාධා වන සේ ක්‍රියාත්මක වූ අතර, ඉදිරි මැතිවරණවලට පූර්වයෙන් මෙම කරුණු සම්බන්ධයෙන් සුවිශේෂී සංවාදයකට ලක් කිරීම අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවකි. මන්ද මනාප ඡන්ද ක්‍රමයක් යටතේ පැවැත්වීමට නියමිත පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණය අන් සෑම මැතිවරණ අවස්ථාවකටම වඩා සංකීර්ණ හා තරඟකාරී වනු බැවිනි. එසේ හෙයින් මෙම කරුණු ත්‍රිත්වය සම්බන්ධයෙන් සංවාදයට එහා ගිය වැඩ පිළිවෙලක් අවශ්‍ය බව යෝජනා කෙරේ. එම කරුණු වන්නේ,

1. පක්ෂග්‍රාහී ජනමාධ්‍ය හැසිරීම;
2. ආගමික නායකයන් හා ආගමික ස්ථාන දේශපාලන ප්‍රචාරණයට යොදා ගැනීම; හා
3. සමාජ මාධ්‍ය භූමිකාව,

1. පක්ෂග්‍රාහී ජනමාධ්‍ය හැසිරීම

මහජන මතය හැසිරවීම සඳහා ජනමාධ්‍ය සෑම විටම දෙපැත්ත කැපෙන කඩුවක් සේ ක්‍රියා කරයි. එක් පැත්තකින් දැනුම්වත් කිරීම් හා අධ්‍යාපනය ලබාදීම හරහා තමා විසින් තෝරාගත් අපේක්ෂකයා වෙනුවෙන් ඡන්දය ලබා දෙන ලෙස ජනතාව බලමුළු උගන්වයි. අනෙක් පසින් තම ප්‍රතිවාදියා සම්බන්ධයෙන් සතුරු ආකල්ප හා පූර්ව නිගමන සහිත නිශේධනාත්මක ප්‍රතිරූප ගොඩ නගමින් ඡන්දය නොදෙන සේ ජනතාව උසිගන්වයි. මෙම උපක්‍රම ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශවලට පමණක් සීමා නොවන අතර, ප්‍රචාරණ දැන්වීම්, දේශපාලනික සංවාද හා වෙනත් නිර්මාණය කළ උපක්‍රමික වැඩසටහන් තුළින් ක්‍රියාවට නංවයි. මැතිවරණ ප්‍රචාරණයේ දී ජනමාධ්‍යට විශාල ඉඩක් වෙන්වන අතර ඒ සඳහා මුද්‍රිත, රේඩියෝ, විද්‍යුත්, කේබල් මෙන්ම ජනමාධ්‍ය ආයතන සතු සමාජ මාධ්‍ය ජාලද ඇතුළත් වේ. මැතිවරණ කාලසීමාව තුළ ජනමාධ්‍ය නියාමනය සම්බන්ධයෙන් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කරනු ලබන මාධ්‍ය උපමාන (2140/53-2019.09.12, 2141/87 2019.09.21, 2146/39 2019.10.27, 2148/21 2019.11.05 නිකුත් කරනු ලැබූ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදන) ගැසට් නිවේදනවලට අමතරව රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ මැදිහත්වීමෙන් ඉලෙක්ට්‍රොනික හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය නිරීක්ෂණය කළ අතර මාධ්‍ය සංවිධාන, ආයතන ප්‍රධානීන් හා මාධ්‍යවේදීන් සමඟ මාධ්‍ය උපමාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් එකඟතා ලබා ගැනීම් උදෙසා සාකච්ඡා වට විශාල සංඛ්‍යාවක් පවත්වනු ලැබීය. කෙසේ නමුත් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත්

කරනු ලැබූ මාධ්‍ය උපමාන හෝ එකඟතා කිසිවක් නොසලකමින් අතලොස්සක් වූ සමබර මාධ්‍ය හැර අනෙකුත් සියළුම රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික මාධ්‍ය තමා විසින් තෝරාගත් අපේක්ෂකයන් පමණක් ප්‍රවර්ධනය කරමින් අනෙක් අපේක්ෂකයන් අගතියට පත්වන අයුරින් මාධ්‍ය අවකාශය අසංවර භාවයකින් තොරව හසුරුවනු ලැබීය. ජාතික මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය විසින් මැතිවරණ ප්‍රචාරණය වඩාත් උණුසුම්ව සිදුවන කාලසීමාව තුළ තෝරාගත් දින 4ක කාලය මාධ්‍ය හැසිරීම සම්බන්ධයෙන් නිරීක්ෂණය කල අතර එය පහත පරිදි වේ.

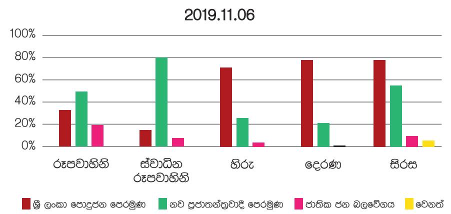

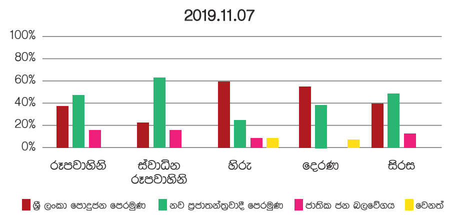

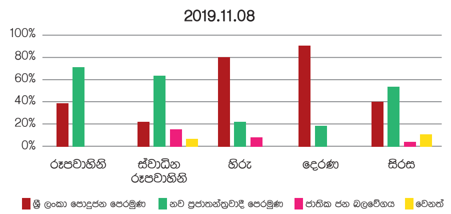

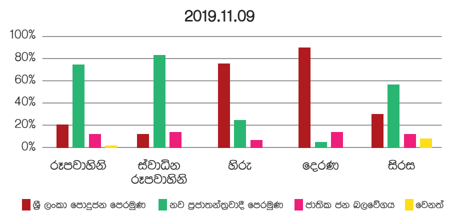

(ජාතික මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ 2019 ජනාධිපතිවරණයට අදාළව සකස් කළ වාර්තාවෙන් උපුටා ගන්නා ලදී.)

මැතිවරණ කාලසීමාව තුළ ජනමාධ්‍ය හැසිරීම පාලනය කිරීමට නොහැකිවීම සම්බන්ධයෙන් දේශපාලන පක්ෂ ලේකම්වරු නිත්‍ය නියෝජිත රැස්වීම්වලදී විශාල විරෝධයක් මතු වූ අතර විශේෂයෙන්ම මැතිවරණ කාල සීමාවක මාධ්‍ය නියාමනය නොකරන්නේ නම් නිදහස් හා සාධාරණ ඡන්ද විමසීමක් බලාපොරොත්තුවීම විහිළුවක් පමණක් වන බවත් ඇතැම් පක්ෂ නියෝජිතයන් විසින් පෙන්වා දෙන ලදී. මෙහි උච්චතම අවස්ථාව ලෙස ජනාධිපතිවරණ අවසන් ප්‍රතිඵලය ප්‍රකාශ කරන අවස්ථාවේදී මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිතුමා ප්‍රකාශ කරනු ලැබුයේ අනාගත මැතිවරණ පැවැත්වීම සඳහා සහ තම ජනතා නියෝජිතයන් තෝරා ගැනීම සඳහා මැතිවරණ පැවැත්වීම හෝ මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවක් අනවශ්‍ය බවත් එය මාධ්‍ය ආයතන අයිතිකරුවන් කිහිපදෙනෙකුට පමණක් සිදු කළ හැකි කාර්යයක් වනු ඇතැයි යනුවෙන් සිදුකරනු ලැබූ ප්‍රකාශයයි. මාධ්‍ය පාලනය සම්බන්ධයෙන් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට නෛතික ප්‍රතිපාදන නොමැති අතර රාජ්‍ය දේපල අවභාවිතා කිරීම වැළැක්වීම සඳහා තිබෙන නෛතික ප්‍රතිපාදන යොදාගනිමින් රාජ්‍ය මාධ්‍ය, මාධ්‍ය උපමානවලට හා විධානවලට යටත් කිරීමේ හැකියාව පමණක් පවතී. මාධ්‍ය නියාමනය වෙනුවෙන් වන මඟ පෙන්වීමක් ලෙස සකස් කොට ඇති මාධ්‍ය උපමාන ගැසට් නිවේදනය සකස් කොට ඇත්තේ සියලු ජනමාධ්‍ය ආයතනවල, ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ, විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවේ හා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවේ ද එකඟතාවෙන් හා නීති කෙටුම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ ද සහාය ඇතිව එහි ඇති කරුණු සම්බන්ධයෙන් අවධානයක් යොමු නොකිරීම හෝ නොසළකාහැරීම හෝ නොතකාහැරීම හෝ සම්බන්ධව රාජ්‍ය මාධ්‍ය හැරුණුවිට සෙසු මාධ්‍ය සඳහා ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට නොමැත. අමතර වශයෙන් හා විකල්ප ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස ජනමාධ්‍ය ආයතන පවත්වාගෙන යාම සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ බලය තිබෙන ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයට හා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවට මැතිවරණ කාල සීමාවේ දී මාධ්‍ය උපමාන වලට එකඟ විය යුතු බවට වූ නියෝගයක්/කොන්දේසියක් ඇතුළත් කරන ලෙස දන්වා සිටින ලදී. කෙසේ වෙතත් මැතිවරණය අවසන් වන තෙක්ම ඒ සම්බන්ධයෙන් සාධනීය මට්ටමක සහයෝගයක් දැක්වීමට එම ආයතන ද්විත්වයටම නොහැකි වීම කණගාටුදායක තත්ත්වයකි.

මහජන මතය හැසිරවීම සඳහා වර්තමාන සමාජය තුළ ප්‍රබල ලෙසම භාවිතයට ගැනෙන ජනමාධ්‍ය පාලනයට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් නොගතහොත් ඉදිරි මැතිවරණයක දී බහුතර ජනමතය තීරණය වන්නේ යම් අපේක්ෂකයෙකු සතු ජනමාධ්‍ය පක්ෂපාතීත්වය හා හිමිකාරීත්වය මත පමණක් වනු ඇති අතර එවන් හැකියාවක් නොමැති පක්ෂයකට ජාතික දේශපාලනය තුළ තම දේශපාලන මතය ජනතාව අතරට ගෙනයාම කිසිසේත්ම සිදු කළ නොහැක්කක් වනු ඇත. ඒ අනුව නිදහස් හා සාධාරණ මැතිවරණයක් වෙනුවෙන් සුවිශේෂ වැඩපිළිවෙලක් අවශ්‍ය වන පළමු කාරණය වන්නේ ජනමාධ්‍ය හැසිරීම පාලනය මැතිවරණ කාලසීමාවක සිදුවිය යුතු ආකාරය සම්බන්ධයෙන්ය. එහිදී සාකච්ඡාවට බඳුන් විය යුතු කරුණු සඳහා යෝජනා පහත පරිදි වේ.

I. ජනමාධ්‍ය නියාමනය සම්බන්ධයෙන් මැතිවරණ කාලසීමාවක දී බලය මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට ලබා දීම හා සියලු ජනමාධ්‍ය හැසිරීම අධීක්ෂණය සඳහා නිසි බලධරයකු පත් කිරීම;
II. මහජනයා සතු සංඛ්‍යාත අයිතිය තාවකාලික කුලී පදනමක් මත ලබාගෙන ඇති මාධ්‍ය ආයතන විසින් ස්වකීය වාර්ෂික බලපත්‍ර අලුත් කිරීමකදී මැතිවරණයකට අදාළව මාධ්‍ය උපමානවලට අනුගත වීම උදෙසා නව කොන්දේසි ඇතුළත් කිරීමේ බලයක් ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයට හෝ විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවට ලබාදීම;
III. මාධ්‍ය ආයතන හිමිකරුවන් හා මාධ්‍යවේදීන් මැතිවරණ කාල සීමාවක පිළිපැදිය යුතු මාධ්‍ය ආචාරධර්ම සම්බන්ධයෙන් නැවත එකඟතාවකට පැමිණීම සහ ඒ සඳහා ඇති අවකාශය පිළිබඳ සොයා බැලීම;
IV. මේ වන විට නිකුත් කර ඇති මාධ්‍ය උපමාන නැවත ඇගයීමට ලක් කිරීම හා ඒවා කඩකළ පසු එම ආයතන සම්බන්ධයෙන් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග කවරේද යන්න හඳුනාගැනීම, හා
V. ජනමාධ්‍ය නියාමනය සිදු කළ නොහැකි නම් සෑම මැතිවරණයකදීම තමන් සහය දක්වන්නේ කුමන අපේක්ෂකයා හෝ පක්ෂය වෙනුවෙන් ද යන්න ප්‍රසිද්ධියේ

ප්‍රකාශ කොට තම ප්‍රචාරණ කටයුතු සිදුකරගෙන යාමට මාධ්‍ය ආයතන සඳහා අවසර ලබා දීම හා ඒ සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නිර්ණායක හඳුනාගැනීම.

2. ආගමික නායකයන් හා ස්ථාන දේශපාලන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම

සංඝ සමාජය ප්‍රමුඛ ආගමික සංස්ථාව හා ලාංකීය දේශපාලනික සංස්කෘතිය අතර ඇති සහසම්බන්ධය ඓතිහාසිකව විකාශනය වූ සංස්කෘතිකමය කාරණයක් වන හෙයින් සෑම මැතිවරණ කාලසීමාවකදී අපේක්ෂකයින්ගේ ජනප්‍රියත්වය පවත්වාගෙන යාම සඳහා ආගමික ස්ථාන සමඟ පවත්වන කටයුතු කාර්යභාරය අතර සමීප සබඳතාවක් පවතී. අනෙක් අතට පන්ති දේශපාලනමය සංවාදවලින් වියුක්ත වීම මත ආගමික නායකයන් යනු මහජනතාව වඩා සමීප, නිර්පාක්ෂික හා සදාචාරමය පාරිශුද්ධ භාවයක් ඇති පිරිසක්ය යන පිළිගැනීම මත මැතිවරණයක දී ජාතිය බේරාගැනීම වෙනුවෙන් තම අනුගාමිකයින් මෙහෙය වීමේ නායකත්වය සංඝයා වහන්සේ විසින් තම වගකීමක් ලෙස සළකා සිදුකරනු ලබයි. එය අතිශයින් සංකේතාත්මක භූමිකාවක් වන නමුත් එලෙස ක්‍රියාකරමින් විස්වාසය මත තම ආධ්‍යාත්මික ජීවිතය හැඩගස්වා ගැනීමක් වෙනුවෙන් ආගමික භාවිතාවක යෙදෙන අනුගාමිකයන් ඉතා පහසුවෙන් ආරෝපිත හා සංකල්පීයව ගොඩනැගූ දේශපාලනමය පිළිගැනීමක් වෙත උනන්දු කරවීම සඳහා ආගමික වැඩසටහන් හා ආගමික ස්ථාන යොදා ගැනීම සම්බන්ධ සිද්ධි සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් පැමිණිලි ලෙස වාර්තා වීම මෑත කාලීනව මැතිවරණයක් ආසන්නයේ දී දැකිය හැකි සුලභ තත්ත්වයකි. මෙම ආගමික නායකයින් විසින් සිදු කරනු ලබන බලපෑම්කාරී ක්‍රියා මැතිවරණ නීති උල්ලංඝණයන් ලෙස හඳුනා ගැනීමටවත් පුරවැසි සවිඥානභාවයක් එම බැතිමතුන්ට නොමැති වීමත් හා ආගමික සමාජයට ඇති සිවිල් බලයට අභියෝග කිරීමේ නොහැකියාව හෝ බිය මත මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත වාර්තා වන ප්‍රමාණයට වඩා විශාල හා සංවිධානාත්මක වශයෙන් සිදුවන කාර්යයක් ලෙස මෙය හඳුනාගත හැකිය. එසේ හෙයින් මැතිවරණ පැමිණිලි ලෙස වත් එවන් බලපෑම්කාරී ක්‍රියා වාර්තා නොවීමද විශේෂ කරුණකි.

1981 අංක 15 දරන ජනාධිපතිවරණ පනතට අනුව මැතිවරණ වැරදි යටතේ අයුතු බලපෑම් ලෙස 78 වගන්තිය අනුව, "යම් අපේක්ෂකයෙකු ප්‍රවර්ධනය කරමින් හෝ වෙනත් අපේක්ෂකයෙක් අගතියට පත් කරමින් ඡන්දය දීම හෝ නොදීම සිදුකරන ලෙස හෝ ආගමික වැඩ සටහනක හෝ රැස්වීමක ප්‍රකාශ කිරීම, ආගමික ස්ථානයක ඕනෑම ආකාරයක ප්‍රචාරණ කටයුත්තක් සිදු කිරීම මැතිවරණයක දී අයුතු බලපෑම් ගණයට ගැනෙන වරදක් වන්නේය." මෙම දූෂණ ක්‍රියාවට වරදකරුවෙකු වීම බරපතළ වැඩ සහිත සිරදඬුවම් මෙන්ම වසර හතක් දක්වා වන පුරවැසි ඡන්ද අයිතිය අහිමි වෙන වරදක් ද වන්නේය. මැතිවරණය ආරම්භ වී හතර වන සතියේ පමණ සිට ආගමික ස්ථාන හා නායකයින් මැතිවරණ ප්‍රචාරණ කටයුතුවල නිරත වන බව වාර්තා වූ අතර මැතිවරණ අවසන් දින ආසන්න දින එනම් නොවැම්බර් 12 වන දිනට යෙදෙණු ඉල් පොහොයත් සමග පැමිණිලි සංඛ්‍යාව ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබිණි. විශේෂයෙන්ම බෝධි පූජා, ආගමික දේශන පැවැත්වීම් අතරතුර කරනු ලැබූ ප්‍රකාශ, විවිධ පිළිගැන්වීම් ප්‍රදර්ශන හා ඡන්ද සලකුණු ප්‍රචාරය කිරීම් ආදී පැමිණිලි මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය වෙත වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත් දුර්වල සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීම්, අසම්පූර්ණ පැමිණිලි, ලද පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කිරීම සඳහා සිවිල් නිලධාරීන් හා පොලිස් නිලධාරීන් දක්වනු ලැබූ මැලිකම හේතුකොටගෙන පැමිණිලි සම්බන්ධ කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අපහසුතාවක් ඇති කළේය. අනෙක් අතට වාර්තා වූ පැමිණිලි යම් සිද්ධියක් සිදුවූ පසුව එහි උපුටාගැනීමත් සමඟ හෝ එසේ නොමැතිව ඉදිරිපත් වූ පැමිණලි හෙයින් එම පැමිණලි ලැබෙන විටත් එහි බලපෑම සිදුව අවසන්ව තිබුණි, එමෙන්ම තවදුරටත් ඒ සම්බන්ධයෙන් කඩිනම් විමර්ශනය කිරීම එම උත්සාහයන් සම්බන්ධයෙන් වඩා වැඩි ප්‍රචාරයක් සිදුවිය හැකි වීම මෙම ආගමික පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් ඇති සුවිශේෂී තත්ත්වයකි. යම් හෙයකින් එවන් මැදිහත්වීමත් සිවිල් මැතිවරණ ගැටුම් හට ගැනීම් දක්වා වර්ධනය විමේ අනතුරු ඒ සඳහා යොමුවන නිලධාරීන්ගේ රාජකාරී සඳහාද බාධාවීමේ අනතුර පෙන්නුම් කරන ලදි. කරුණු එසේ හෙයින් මෙම තත්වය පාලනය සඳහා මැතිවරණ ආරවුල් නිරාකරණය සඳහා වන විකල්ප උපක්‍රම යොදා ගැනීම වෙනුවෙන් විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය. ඉදිරි මැතිවරණයක් සඳහා අවශ්‍ය දෙවන කරුණ වන්නේ පූජ්‍ය පක්ෂ විසින් ආගමික හා ස්ථාන යොදාගනිමින් සිදු කරනු ලබන මැතිවරණ ප්‍රචාරණයන් සම්බන්ධයෙන් මැදිහත් වීමයි. මෙහිදී අවධානය යොමු කළ හැකි කරුණු කිහිපයකි.

I. දේශපාලන පක්ෂ සමඟ, ආගමික සංස්ථා තම දේශපාලනමය කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමේ ප්‍රමාණාත්මකභාවය ගැන යම් එකඟතාවකට පැමිණීම;
II. ජනතාව හා ආගමික නායකයින් මෙම මැතිවරණ නීති උල්ලංඝණය වීම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීම;
III. ආගමික නායකයින් හා ආගමික සංස්ථා සමඟ එම කරුණු සම්බන්ධයෙන් වන විවෘත සංවාදයේ නියැලීම හා ආගමික සංස්ථා තුළින්ම මේ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කළ හැකි බලපෑම්කාරී කණ්ඩායමක් නිර්මාණය කර ගැනීම;
IV. මෙම පැමිණිලි සඳහා ක්‍රියාත්මක විය යුතු ආකාරය සම්බන්ධයෙන් විශේෂිත පුහුණුවක් හා ක්‍රියාපටිපාටියක් නීති බලාත්මක කිරීම සඳහා මැදිහත් වන නිලධාරීන්ට ලබා දීම; හා
V. අවශ්‍ය නීති සංශෝධන කඩිනමින් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම.

3. සමාජ මාධ්‍ය භූමිකාව

මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව ප්‍රථම වතාවට සමාජ මාධ්‍ය ඔස්සේ සිදුකරනු ලබන මැතිවරණ ප්‍රචාරක කටයුතු, අසත්‍ය ප්‍රචාර, වෛරී ප්‍රකාශ හා මඩ ප්‍රචාර සම්බන්ධයෙන් වන පැමිණිලි භාර ගැනීම සිදු කරන ලදී. ඒ සඳහා Facebook, Twitter හා Youtube ආයතන සමග පූර්ව එකඟතාවලට පැමිණි අතර මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව විසින් යොමු කරන ලබන පැමිණිලි නිල පැමිණිලි ලෙස සළකා ප්‍රමුඛතාව ලබාදීම සඳහා එකඟතාවක් ඒ අනුව ඇතිකරගන්නා ලදී. තවද පැෆරල් ආයතනය විසින් සමාජ මාධ්‍ය නිරීක්ෂණ කටයුතු කිරීමේ විශේෂ වැඩසටහනක් ආරම්භ කළ හෙයින් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව වෙත ඒ සම්බන්ධයෙන් ලද පැමිණිලි ප්‍රමාණාත්මකව සැලකිය යුතු මට්ටමකින් වාර්තා විය.

ප්‍රථම වතාවට සිදුකරනු ලැබූ මෙම නියමු ව්‍යාපෘතිය තුළින් පහත විශේෂතා රැසක් හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. දේශපාලන

අයිතිවාසිකම් හිමි හා අහිමි නිලධාරීන් දැනුවත්ව හා නොදැනුවත්ව යන දෙයාකාරයෙන්ම තම දේශපාලන මතය නියෝජනය වන ප්‍රචාරක කටයුතු තම පෞද්ගලික සමාජ ජාල ගිණුම් මගින් සිදුකරන බව නිරීක්ෂණය විය. රාජ්‍ය නිලධරයෙකු, විශේෂයෙන්ම ආයතන ප්‍රධානියකු ලෙස හෝ යම් ක්ෂේත්‍රයක ඇති විශේෂඥභාවය මත ගොඩනඟාගෙන ඇති සිවිල් බලය හා සමාජ සබඳතා ජාලය තුළ මෙවන් ප්‍රචාරණ සඳහා සයිබර් අවකාශය තුළ විශාල ඉඩක් හා පිළිගැනීමත් ලද බව නිරීක්ෂණය වූ අතර, තමාට අහිමි දේශපාලන අයිතිවාසිකම් හෝ රාජ්‍ය සේවකයෙකු ලෙස සේවය කරන අවස්ථාවේ දී රාජ්‍ය සම්පත් යොදා ගනිමින් මැතිවරණ ප්‍රචාරණ කටයුතු සිදු කිරීම වරදක් බව බොහෝ නිලධාරීන් නොදැනුවත්ව සිටි බව ඔවුන්ගෙන් ලද ප්‍රතිචාර මඟින් අවබෝධ විය. කෙසේ නමුත් දේශපාලන අයිතිවාසිකම් අහිමි (විශේෂයෙන්ම ආරක්ෂක අංශවල නිලධාරීන්) හා ආයතන ප්‍රධානීන් විසින් පෞද්ගලික ගිණුම් උපයෝගී කරගනිමින් සිදු කරනු ලබන මෙවන් ප්‍රචාරණ මැතිවරණයක් වෙනුවෙන් රාජ්‍ය අංශ විසින් සිදු කරනු ලබන කැප කිරීම අවතක්සේරු කිරීමක් ලෙසද හඳුනාගත හැකිය.

ඇතැම් අපේක්ෂකයන් ප්‍රවර්ධනය කරමින් සහ තවත් අපේක්ෂකයෙකු අගතියට පත් කරමින් වැරදි ප්‍රකාශ, ව්‍යාජ ඡායාරූපය, තහවුරු නොවූ තොරතුරු, හඬ පට සහ වීඩියෝ දර්ශණ යොදා ගනිමින් විවිධ ප්‍රචාරණයන් සිදු කිරීම සමාජ මාධ්‍ය තුළ සුලබව දක්නට ලැබුණු තත්ත්වයක් විය. විශේෂයෙන්ම මෙවන් අසත්‍ය ප්‍රචාරයන් හෝ මඩ ප්‍රචාර සමාජ මාධ්‍ය තුළ සංසරණය වීම මැතිවරණ වරදක් ලෙස හෝ සාමාන්‍ය වරදක් ලෙස හඳුනා නොගැනීම නිරීක්ෂණය වූ අතර, වැඩිදුරටත් ඒවා මගින් සිදුවන බලපෑම සම්බන්ධයෙන් අවතක්සේරු කිරීමක් ද දක්නට ලැබුණු තවත් විශේෂත්වයක් විය. සමාජ මාධ්‍ය යනු මැතිවරණ ප්‍රචාරණයේ ප්‍රධානතම මෙවලමක් ලෙස දේශපාලන පක්ෂ විසින් හඳුනාගෙන තිබූ හෙයින් ඉතා සංවිධානාත්මකව මුදල් ගෙවූ ප්‍රචාරණයක් ලෙස හා එසේ නොවන ලෙස උපක්‍රමික ප්‍රචාරණ ක්‍රියාවලියක් සිදු කරනු ලැබීම සමාන්‍ය තත්වයකි. පොදු මහජන අවකාශයන් ලෙස ගොඩනැගී ඇති මෙම සයිබර් අවකාශය පවත්නා මැතිවරණ නීති තුළ සෘජුව ආවරණය නොවේ යන උපකල්පනය මත මෙම සියලුම ප්‍රචාරණ කටයුතු සැලසුම් කිරීම නිසා මෙම ප්‍රචාරක යාන්ත්‍රණවල ගොදුරක් ලෙස බොහෝ පරිශීලකයන් නොදැනුවත්වම හෝ ප්‍රබල කොටස්කරුවන් වන බව හඳුනාගත හැකිය.

වෙනස්වීමේ හා පැතිරීමේ වේගය ඉතා විශාල හෙයින්, අනෙකුත් පැමිණිලි සඳහා යොදනු ලබන අවධානය හා ක්‍රියාත්මක වීමේ වේගය මෙම පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් කිසිසේත්ම ප්‍රමාණවත් නොවන බව අවබෝධ වූ තවත් කරුණකි. ඒ අනුව සමාජ ජාල හිමිකරුවන් සමග වඩා විධිමත් තාක්ෂණික, නෛතික මෙන්ම ක්‍රියාපටිපාටි එකඟතාවලට පූර්ව මැතිවරණ සමයන්හි දී එළඹීම අත්‍යවශ්‍යය. උදාහරණයක් ලෙස තැපැල් ඡන්ද දිනයේ දී තමා විසින් සලකුණු කරනු ලැබූ ඡන්ද පත්‍රිකාවේ ගනු ලැබූ ඡායාරූප සමාජ මාධ්‍ය ඔස්සේ ප්‍රචාරණය කිරීම සිදු වූ අතර ඉතා වේගයෙන් පැතිර ගිය මෙම පණිවිඩය පාලනය ඉතා අපහසු විය. තවද මැතිවරණ කොමිසන් සභාවේ සභාපති තුමා වැනි ප්‍රභූ හෝ ජනප්‍රිය චරිත විසින් සිදුකරනු ලැබුවේ යැයි පවසමින් බෙදා හරිනු ලැබූ විවිධ ඡායාරූප සහිත පණිවිඩ විශාල ප්‍රමාණයක් සමාජ මාධ්‍ය ඔස්සේ සංසරණය වූ අතර එම පෝස්ටු සකස් කල පුද්ගලයන් සොයා ඔවුනට නීතිමය පියවර ගැනීම අභියෝගාත්මක කාරණයක් විය. පසුගිය මැතිවරණයේ දී දාහකට ආසන්න සමාජ මාධ්‍ය ආශ්‍රිත ලැබුණු පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබූ අතර ලද පැමිණිලි මත පමණක් එසේ කටයුතු කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවන බව ද හඳුනා ගැනීමට හැකිවිය. පසුගිය ඇමරිකානු ජනාධිපතිවරණයට අදාළව සිදු කරනු ලැබූ සමාජ සමීක්ෂණ මගින් හෙළි වූයේ සමාජ මාධ්‍ය මගින් සිදු කරනු ලබන ප්‍රචාරණය එක් දේශසීමාවකට සීමා වූ නීති රාමු මගින් හෝ වෙනත් එකඟතා මඟින් කිසිසේත්ම පාලනය කළ නොහැකි බවය. එය හුදු සියලු මානව සබඳතා නැවත ප්‍රතිසංවිධානය කිරීමට තරම් බලවත් ප්‍රචාරණ මෙවලමක් බවත්ය. එකිනෙකා අතර වඩාත් නිදහසේ අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ ඉඩකඩ ලැබී ඇති සමාජ මාධ්‍ය අවකාශ තුළ කිසි ලෙසකින්වත් බර තැබීමක් කළ නොහැකි මට්ටමේ බලපෑම්කාරී බවකින් යුතුව පොදු මෙන්ම ආන්තික වූ සමාජ කණ්ඩායම් ඒකරාශී කරන බවද වැඩිදුරටත් හඳුනා ගෙන ඇති කරුණකි. අනෙක් අතට 50% ට වැඩි පිරිසක් මේ වන විටත් ප්‍රවෘත්ති ලෙස තොරතුරු ලබා ගන්නේ සමාජ මාධ්‍ය මගින් වන බැවින් තවදුරටත් සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යයන්හි ඒකාධිකාරී බලපෑම් සාමාජ මාධ්‍යයන්ට සාපේක්ෂව ප්‍රමාණාත්මකව ඇගයීමක් සිදු කිරීම වැදගත් වන්නේය.

ඒ අනුව සමාජ මාධ්‍ය හැසිරීම නියාමනය සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට යෝජනා කරමි.

I. සමාජ මාධ්‍ය නියාමනය සම්බන්ධයෙන් නිල වගකීම දැරිය යුත්තේ කුමන රාජ්‍ය ආයතනය විසින් ද?
II. සමාජ මාධ්‍ය ජාල හිමිකරුවන් වෙතින් මැතිවරණ කාල සීමාවට අදාළව ඉටුකල යුතු කාර්යයන් කවරේද?
III. සමාජ මාධ්‍ය හැසිරීම සම්බන්ධයෙන් නිල වශයෙන් නිරීක්ෂණය කිරීම සිදු කරන්නේ කවුරුන්ද? හා එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය සම්බන්ධයෙන් වන නිර්ණායක මොනවාද?
IV. සමාජ මාධ්‍යයන්හි ප්‍රජා ප්‍රමිතීන් (Community Standards) මැතිවරණ කාලසීමාවකට අදාළව සංශෝධනය කරන්නේ කෙසේද?
V. සමාජ මාධ්‍ය පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් නෛතික කටයුතු සිදු කරගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය නෛතික සංශෝධන සිදු කිරීම

කළ යුත්තේ කුමක්ද?

2019 ජනාධිපතිවරණය මේ වන විට අවසන් වී ඇත. එළඹෙන 2020 දී මහ මැතිවරණයක් හා පළාත් සභා මැතිවරණයක් පැවැත්වීම වෙනුවෙන් සූදානම් විය යුතුය. මැතිවරණයක් ප්‍රකාශයට පත් කළ පසු එහි සාර්ථකත්වය ප්‍රධාන වශයෙන්ම රඳා පවතින්නේ තරඟ කරනු ලබන දේශපාලන අපේක්ෂකයන්ගේ සහය මත හා නිලධාරින්ගේ කාර්යක්ෂම හා අපක්ෂපාතී කාර්යභාරය මතය. කෙසේ වෙතත් පූර්ව මැතිවරණ සමයක දී එළඹෙන මැතිවරණයක් වෙනුවෙන් යහවාතාවරණයක් සෑදීම සඳහා ඉහත කණ්ඩායම් දෙකට අමතරව විවිධ පාර්ශ්වයන්ට සම්බන්ධ විය හැකිය. ඒ වෙනුවෙන් සිවිල් සංවිධාන, මැතිවරණ නිරීක්ෂණ සංවිධාන, දේශපාලන පක්ෂ, ජනමාධ්‍යවේදීන්, වෘත්තීයවේදී සංවිධාන, රාජ්‍ය නිලධාරීන්, පොලිසිය,සමාජ මාධ්‍ය ජාල හිමිකරුවන්, සමාජ මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීන්, විද්වතුන්, ආගමික නායකයින්, විද්‍යාර්ථීන් හා වෙනත් දේශපාලන ක්‍රියාකාරීන් ගේ සක්‍රීය දායකත්වය අත්‍යවශ්‍ය වන්නේය. ග්‍රීක දාර්ශනික ඇරිස්ටෝටල්ට අනුව "දේශපාලනය යනු

ආචාරධර්මයේ පෙර වදනකි." එනම් "යහපත් රාජ්‍යයක්" තැනීම සඳහා වන පොදු මතය විමසීමේ මාධ්‍ය වන ඡන්ද විමසීමක් තුළින් නිවැරදි පාලකයන් තෝරා ගැනීම එක් රාජ්‍ය ආයතනයක තනි කාර්යභාරයක් විය නොහැකි අතර එය සිදු කිරීමට ද නොහැකි දෙයකි. මැතිවරණ යාන්ත්‍රණයට සක්‍රීයව තම දායකත්වය සපයන ඉහත සියලු පාර්ශ්වයන් වඩා වගකීමෙන් යුතුව මෙම හඳුනාගත් කරුණු වෙනුවෙන් ක්‍රියාකාරී වීම කඩිනමින් ආරම්භ කළ යුත්තේ එබැවිනි. එම සියලු කණ්ඩායම්වල අවධානය සඳහා පහත කරුණු යෝජනා කරමි.

I. මෙම ලිපියේ හඳුනාගත් පරිදි ජනමාධ්‍ය, සමාජ මාධ්‍ය හා ආගමික නායකයින් විසින් මැතිවරණයක නිදහස් හා සාධාරණ බව සුරැකීම සඳහා සිදු කළ යුත්තේ කුමක්ද? යන්න සම්බන්ධයෙන් වඩා විවෘත හා ඵලදායී සංවාදයක් ආරම්භ කළ යුතු අතර එසේ හඳුනා ගනු ලබන නිර්ණායක ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා කඩිනම් එහෙත් විධිමත් ක්‍රියා පටිපාටියක් සකස් කළ යුතුය;

II. පවතින මැතිවරණ නීතියෙන් සෘජුවම ආවරණය නොවන එහෙත් මැතිවරණ නීති උල්ලංඝනයන් සඳහා වර්තමානයේ දී යොදා ගනු ලබන දුරකථන සබඳතා, සමාජ මාධ්‍ය, ඩිජිටල් තාක්ෂණය, ජනමාධ්‍ය අවකාශ යනාදිය සම්බන්ධයෙන් නව නීති සකස් කිරීම හෝ පවතින නීති සම්බන්ධයෙන් යාවත්කාලීන අර්ථකථනයක් ලබා ගැනීම සිදු කලයුතුය;

III. ඉදිරි මැතිවරණයක දී වඩාත් ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක වන හා බලපෑම්කාරී වන ගැටුම් සංවේ දී නිර්ණායකයන් හඳුනාගැනීම හා ඒවා කළමනාකරණයට සුදුසු වන ලෙස නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම;

IV. ප්‍රාණවත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පරිසරයක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා රාජ්‍යයට බලපෑම්කාරී කණ්ඩායමක් ලෙස ක්‍රියාත්මක විය යුතු සිවිල් සමාජය සක්‍රීය බව වර්ධනය කිරීම හා විවිධත්වය බහුත්වය හා සමානාත්මතාව පිළිගනිමින් වඩා විවෘත සංවාදයක් බිම් මට්ටමින් සිදුකළ හැකි පුරවැසි යාන්ත්‍රණයක් සකස් කිරීම තුළින් වඩා ශක්තිමත්, විවෘත හා අපක්ෂපාතී මැතිවරණ පැමිණිලි කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණයක් වෙනුවෙන් ආරවුල් නිරාකරණ හෝ සමථකරණ හෝ මුලධර්ම මත පදනම් වූ ක්‍රියා පටිපාටියක් සකස් කිරීම,

V. මැතිවරණ වියදම් පාලනය වෙනුවෙන් යෝජිත නීති සම්බන්ධයෙන් කඩිනම් අවධානයක් යොමු කොට අවශ්‍ය නීති සම්මත කර ගැනීම.

අපේ අයිතිය

දඹේගොඩ ජිනදාස
ආනපල්ලම, වැල්ලවාය

සිතුනාද මොහොතකට
"දෙන්නේ නෑ කාටවත්
මගේ ඡන්දේ මේ පාර .....
කාට දුන්නත් එකයි "

මහ බලගතුම අයිතියකි
ඔබ අතට දී තිබෙන ....

සිතුවෝතින්
අන්අයත්
ඔබසේම........

අප නොසිතු මාවතක
රට ගියොත්
අයාලේ.......

එහෙයින්ම
පෙළ ගැසී එනු මැනව
හෘදශාක්ෂියට නතුව
ගසන්නට කතිරයක්.

උපදේශක මණ්ඩලය

මහින්ද දේශප්‍රිය
ජනාධිපති නීතිඥ නලින් ජේ. අබේසේකර
මහාචාර්ය රත්නජීවන් එච්. හූල්
සමන් ශ්‍රී රත්නායක
එච්.එම්.ටී.ඩී. හේරත්
රසික පීරිස්

සංස්කාරක - චන්න පී. ද සිල්වා
පරිගණක පිටු සැකසුම - අමිල ගමගේ
මුද්‍රණය - රජයේ මුද්‍රණාලය
ප්‍රකාශනය - පර්යේෂණ හා සැලසුම් අංශය
මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව

ඔබගේ අදහස් හා යෝජනා අපට ලියන්න

සංස්කාරක - කතිරයේ බලය
මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව,
මැතිවරණ මහලේකම් කාර්යාලය,
02, සරණ මාවත,
රාජගිරිය,
ශ්‍රී ලංකාව.

ISSN-2706-0047

(+94)0112868441-42-43
(+94)112868426
info@elections.gov.lk
www.elections.gov.lk
SriLankaElectionCommission
elecomsl
Election Commission of Sri Lanka
Election Commission of Sri Lanka

මෙම සඟරාවේ ලිපිවල සඳහන් කරුණු පිළිබඳව වගකීම ඒ ඒ ලේඛකයා සතු වන අතර, ලිපිවල ඇතුළත් කරුණුවලින් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ හෝ මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයන්ගේ හෝ අදහස් ප්‍රකාශ නොවේ.